

नमो तस्मै भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स

आनन्द भूमि

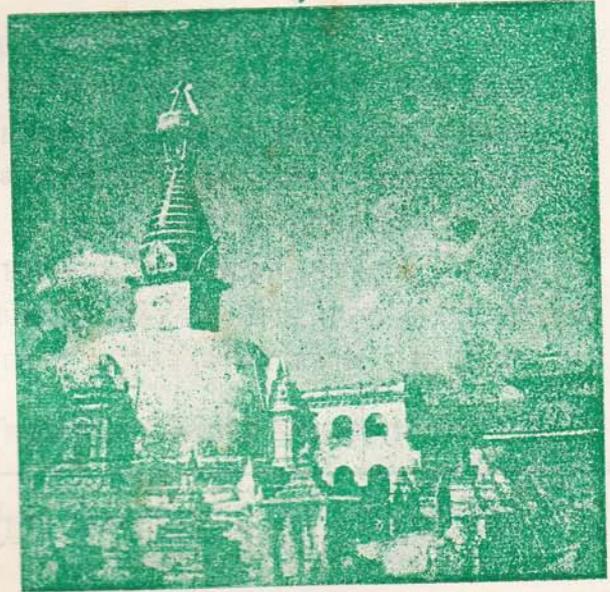
THE ANANDA BHOOMI

(The only Buddhist Monthly Magazine of Nepal)

बुद्धधर्म सम्बन्धी नेपालको
एक मात्र मासिक पत्रिका

सकिमिला-पुन्ही

वार्षिक रु. १५/- प्रति रु. २/-

श्रीचः विहार

महपूजा अंक

बुद्ध सम्बत् २५२५

— कार्तिक पूर्णिमा

नेपाल सम्बत् १९०२

— कछला

वर्ष ९

अंक ७

विक्रम सम्बत् २०३८

— कार्तिक

1981 A. D.

— November

Vol. 9

No. 7

“आनन्दभूमि” को नियम—

- (१) “आनन्दभूमि” आनन्दकुटी विहार गुठीद्वारा प्रकाशित हुने नेपालको एकमात्र बुद्धधर्म सम्बन्धी मासिक पत्रिका हो। यो प्रत्येक पूर्णिमाको दिनमा निस्कनेछ। यसको आजीवन ग्राहक शुल्क रु. १५०।- र वार्षिक ग्राहक शुल्क रु. १५।- मात्र छ। जुनसुकै महिनामा पनि ग्राहक बन्न सकिन्छ। वार्षिक-ग्राहकलाई पूरा १२ वटा अंक प्राप्त हुनेछ। एक प्रतिको रु. २।-
- (२) यसमा बुद्ध धर्मसँग सम्बन्धित विषय छापिनेछ।
- (३) लेखकद्वारा प्रकट भएको कुनै पनि विचारमा लेखको उत्तरदायित्व लेखक नै हुनेछ। सम्पादक-मण्डल हुनेछैन।
- (४) लेखकले नेपाली, नेपालभाषा र अंग्रेजीमध्ये कुनै पनि भाषामा लेख पठाउन सक्नुहुन्छ र पठाइएका लेख फिर्ता पठाउने व्यवस्था गर्न नसकिने भएकोले लेखको प्रतिलिपि आफूसँग राखी पठाउन अनुरोध छ।
- (५) लेख पठाउँदा सफा र पूरा साइजको कागजमा एकपट्टि मात्र लेखेर पठाउनु पर्नेछ।
- (६) ग्राहक शुल्क, विज्ञापन तथा प्रबन्ध सम्बन्धी पत्र व्यवस्थापकको नाउँमा पठाउनुहोला। पत्र व्यवहार गर्दा आफ्नो ग्राहक संख्या तथा नाम ठेगाना राम्ररी लेखिएको हुनु जरूरी छ। ठेगाना हेरफेर हुने भएमा एक महिना अगावै व्यवस्थापकलाई सूचना दिनुहोला। पत्रिका समयमा नपुगे सूचना दिने कृपा गर्नुहोला।
- (७) कुनै पनि लेख प्रकाश गर्ने वा नगर्ने अधिकार सम्पादकमै रहनेछ।
- (८) लेखकहरूले कृपया अटो साइजको एक प्रति फोटो र आफ्नो संक्षिप्त परिचय पठाउनुहुन अनुरोध छ। आफैले फोटोको ब्लक बनाई पठाएमा मात्र प्रकाशन गर्नेलाई सघाउ पुग्नेछ।

आनन्दभूमि कार्यालय, आनन्दकुटी, स्वयम्भू, काठमाडौं ।

विषय - सूचि

बुद्ध बचन	१	बौद्ध-प्रश्नोत्तर-स्तम्भ	१८
नच्च जातक	२	बौद्ध साहित्यय् अन्तरविरोधया क्लक छगू समीक्षा	१९
लुम्बिनी विकास योजनाको वर्तमान स्थिति	३	मस्यायगु	२३
विपश्यना भावना	७	बुद्धकालीन गणाचार्यपि	२५
कंचस	९	सम्पादकयात पी	२९
बुद्ध ! तिमीलाई हार्दिक स्वागत छ ।	११	धाय्ला अःपु	३०
सुखी आसन	१२	छि स्यूला थे ?	३१
त्यो स्वयम्भू	१४	सम्पादकीय	३३
दुष्ट चोरको अन्त्य	१५	बौद्ध गतिविधि	३५
यस्तो पनि हुंदोरहेछ	१७	The words of Buddha	४२

आजण्ड भूमि

प्रधान सम्पादक
भिक्षु अश्वघोष

सम्पादक
भिक्षु कुमार काश्यप
भिक्षु मंत्री
सुवर्ण शाक्य
प्रकाश वज्राचार्य

व्यवस्थापक
भिक्षु महानाम

प्रकाशक
आनन्दकुटी विहार गुठी
स्वयम्भू, काठमाडौं
फोन । १४४२०

महावग्ग-विनयपिटकबाट ।—

“चरथ भिक्खवे चारिकं बहुजन हिताय
बहुजन सुखाय लोकानुकम्पाय अत्थाय हिताय
सुखाय देवमनुस्सानं । देसेथ भिक्खवे धम्मं
आदिकल्याणं मज्जेकल्याणं परियोसान
कल्याणं सात्थं सव्यञ्जनं केवलं परिपुणं
परिसुद्धं ब्रह्मचरियं पकासेथ ।”

★ ★ ★

भिक्षुहरू । बहुजन हितको लागि, बहुजन
सुखको लागि, विश्वमाथि दयाको लागि, देव र
मनुष्यहरूको हित, सुख र कामको लागि संचार
गर । भिक्षुहरू ! आरम्भ, मध्य र अन्त्य समयसम्म
कल्याण हुने धर्मको अर्थ र भाव सहित उपदेश
दिएर सम्पूर्ण परिशुद्ध ब्रह्मचर्य (धर्म) को प्रकाश
पार ।

लडाईमा छोडेको बाण हात्तीले सहे झैं म अर्काको कटुवाक्य सहनेछु किनकि
संसारमा दुःशील व्यक्ति नै धेरै छन् ।

नच्च जातक

लज्जा र भयरहित गाउँले बालक जस्तै नाङ्गो उभिई मानिसहरूले घृणा गरेपछि प्रत्रज्या छोडी आसन-बाट परिहानी भएका बहुभाण्डक भिक्षुको यो कथा हो ।

अतीत कथा

अतीत समयको प्रथम कल्पमा चौपायाहरूले सिंहलाई राजा बनाए । माछाहरूले आनन्द भन्ने माछा-लाई राजा बनाए । चराहरूले सुवर्णहंसलाई राजा बनाए । त्यो सुवर्णहंस राजाकी अभिरूपा छोरी धिई । उसले (हंसराजाले) उसलाई वरदान दियो । उनले आफूलाई मनपर्ने पति रोजेर लिने बचन मागी । हंसराजले उनलाई वरदान दिई हिमालयतिर सबै चराहरूलाई भेला गराउन लगायो । नानाप्रकारका हंस, मयूर आदि चराहरू आई एउटा ठूलो दुंगामाथि भेला भए । हंसराजाले “आफूलाई मनपर्ने पति लिन आउनु” भनी छोरीलाई बोलाउन पठायो । उनी आएर चराहरूको समूहमा हेर्दा मणिवर्ण घाँटी भएको, चित्रित प्वाँख भएको मयूरलाई देखी ‘यो मेरो स्वामी हुनेछ’ भनी उसलाई रोजी । अनि चराहरूको समूहले मयूरकहाँ गई यसो भने—“सौम्य मयूर ! यी राजपुत्रीले यतिका चराहरूमध्ये स्वामी रोज्दारोज्दै तिमीमाथि रुचि प्रकट गरीन् ।” यो सुनेर उसले “अहिलेसम्म मेरो बल देखेका छैनौ र ?” भन्दै अति प्रसन्नभई लज्जा र भयलाई छाडी त्यत्रो विशाल चराहरूको समूहको बीचमा प्वाँख फिँजाई नाचन बाल्यो ।

नाच्दाखेरि ऊ नाङ्गो देखियो । सुवर्णहंसराज लज्जितभई “यसमा आत्मगौरवको कारणमा उत्पन्न हुने न लज्जा छ, न त बाहिरको कारणमा उत्पन्न हुने भय नै छ । यस्ता लज्जा र भय नहुनेलाई मेरी छोरी दिने छैन ।” भनी चराहरूको समूहको बीचमा उसले यो गाथा भन्यो—

रुदं मनुञ्जं रुचिरा र पिट्टी,
बेलुरियवणपनिभा च गीवा ।
व्याममत्तानि च पेखुणानि,
नच्चेन ते घीतरं नो ददामी’ति ।

अर्थ—तिम्रो स्वर मधुर छ, तिम्रो पिट्यूँ राम्रो छ, बेलौर जस्तै तिम्रो घाँटी छ, तिम्रो प्वाँख व्याम (चार हात) बराबर छ । तर लज्जा र भय छाडी नाचेको हुनाले मेरी छोरी तिमीलाई दिन्न ।

यति भनी हंसराजले सोही परिषद्को बीचमा बसेको आफ्नो भाञ्जा हंसबच्चालाई छोरी दियो । हंसबच्ची नपाई मयूर लज्जितभई त्यहाँबाट उडी भागेर गयो । हंसराजा पनि आफू बस्ने ठाउँमै गयो ।

शास्ताले “भिक्षु हो ! अहिले मात्र त्रो भिक्षु लज्जा र भय छाडी शासनरूपी रत्नबाट परिहानी भएको होइन अघि पनि स्त्रीरत्न लाभबाट परिहानी भएको थियो” भनी यो घर्मदेवना त्याउनुभई प्रसन्न भिलाई जातक समाधान गर्नुभयो ।

लुम्बिनी विकास योजनाको वर्तमान स्थिति

- लोकदर्शन बज्राचार्य

सर्वप्रथम त लुम्बिनी विकास हाल के अवस्थामा छ भन्ने जानकारी दिन चाहन्छु । मोटामोटी तवरले लुम्बिनी विकासको तीन चरणमध्ये प्रथम चरणको कार्य गुरु योजनाको स्थापना र सर्वे तयार भई संयुक्त राष्ट्र संघद्वारा गठित अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको तेह्र राष्ट्र सम्मिलित एडभाईजरी प्यानलको राय लिई न्युयोर्क स्थित अन्तर्राष्ट्रिय लुम्बिनी विकास समितिमा छलफल गरि संयुक्त राष्ट्रसंघ विकास कार्यक्रम, ओ. टि. सि. र हाल डि. टि. सि. डि. द्वारा अनुमोदन गरि श्री ५ को सरकारबाट स्वीकृति प्रदान गरिसकेको छ । हाल मात्र त्यसको डिटेल् वास्तुकला र ईन्जिनियरिङ तथा डिटेल् कण्ट ईष्टिभेट तयार भैसकेको छ । आगामी महीनामा त्रिपक्षिय समिक्षा बैठकद्वारा पारित गरेपछि यही वर्ष भित्रै गुरु योजनाको खास निर्माण कार्य (ईम्प्लीमेन्टेशन) सुरु हुने भएको छ ।

उपरोक्त गुरु योजना तयार गर्ने आवश्यक रकम जम्मा यू. एस. डलर ८,८७,६५०।- (यू. एस. डलर आठ लाख सतासी हजार छ सय पचास) को हुने ने. रु. १,०२,६३,०३५।- (एक करोड पाँच लाख त्रिसठ्ठी हजार चैतिस रुपैयाँ) मध्ये श्री ५ को सरकारबाट प्रदान गरिएको प्राविधिक र अन्य काम कुराको सहयोगको अनुमानित मूल्य यू. एस. डलर १,००,०००।- (एक लाख यू. एस. डलर) बाहेक जापान एक्सपो ७० (सत्तरी) बाट

प्राप्त यू. एस. डलर ४०,०००।- (यू. एस. डलर चालिस हजार) र बाँकि यू. एस. डलर ७,४७,६५०।- (यू. एस. डलर सात लाख सतचालिस हजार छ सय पचास) संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रमबाट प्रदान गरी न्युयोर्क स्थित संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रमबाट नै हाभिट्याट मार्फत सिधै दिइएको कन्ट्याक्ट अनुसार भुक्तानी दिई आएको छ ।

यो भन्न पाउँदा खुसी लागेको छ कि दोश्रो चरणमा पूर्वाधार आधारभूत निर्माण तथा अन्य कार्यहरूको लागि श्री ५ को सरकारबाट हालसम्म करीब ६ करोड चानचून रूपैयाँ खर्च गरी निम्नकार्यहरू संचालन गरी सम्पन्न भैसकेको छ ।

हवाई विभागद्वारा सिद्धार्थ नगर स्थित विमानघाटलाई राती बिमान उतार्ने समेत सुविधायुक्त नविकरण विस्तार कार्य सम्पन्न गरिएको छ । सडक विभागबाट सिद्धार्थ नगरदेखि लुम्बिनी योजना क्षेत्रसम्म १८.२ (अठार प्वाइन्ट दुई) कि. मि. को पक्क सडक तयार भई गत २०३६ साल फागुन १० गते श्री ५ महाराजाधिराज सरकारको बाहुलीबाट समुद्घाटन सुसम्पन्न भईसकेको तथा २३ (साढे दुई) कि. मि. पक्क पेरीफेरी सडक तयार भईसकेको छ । ४.५ (चार प्वाइन्ट पाँच) कि. मि. माटोको ईन्वान्केमेन्ट तयार भएको र २ (दुई) कि. मि. मा ग्राभेल बिछ्याउने कार्य भईसकेको छ । कुल आवश्यक

१४,९५० (चौध हजार नौ सय पचास) रोपनीको ११५० (एघार सय पचास) विगाह जमिनमध्ये हालसम्म १२,००० (बाह्र हजार) भन्दा बढी कित्ताको १३,१८२ (तेह्र हजार एक सय वयासी) रोपनीको हुन आउने १,०१४ (एक हजार चौध) विगाह जग्गा तथा त्यस-भित्र परेका ५८१ (पाँच सय एकासी) घर घडेरी र करीब ८६० (आठ सय साठौं) वटा ठूलठूला रुखहरूको मुआब्जा वितरण भईसकेको छ । बाँकि जग्गामध्ये आधि-जसो मुआब्जा दिनु नपर्ने खोला, पोखरी एलानी जग्गा परेको र आधा जति कानूनी अडचन भई मुआब्जा वितरण गर्न नसकेको जग्गाहरू मात्र बाँकि छन् । वन तथा खाद्य कृषी मन्त्रालयको सहयोगबाट योजना अनुरूप आवश्यक ६,२०,०००।- (छ लाख बीस हजार) रुखहरूमध्ये आफ्नै नर्सरी खडा गरी धर्म ग्रन्थमा उल्लेखित करीब ५,००,०००।- (पाँच लाख) विभिन्न जातका ११ (एघार) किसिमका फलफुल र २५ (पच्चिस) किसिमका रुख विरूवा रोपि सकिएको छ । केन्द्रिय मेरूदण्ड (सेन्द्रल एक्सेस) का दुवै किनारामा १८।१८ (अठार । अठार) विभिन्न जातका सजाउने खालका (डेकोरेटिभ) रुखहरू लगाई सकिएको छ । पुरातत्व विभागको सहयोगबाट लुम्बिनीमा पुरातात्विक अन्वेषण उत्खनन् संभार तथा संरक्षणको कार्य जारी छ । योजना क्षेत्रको पश्चिमबाट सुरु गरी ऐतिहासिक नदी तेलासम्म ५.६ (पाँच प्वाइन्ट छ) कि. मि. को कच्चि नहर तयार भई-सकेको छ । योजना अनुरूप पवित्र क्षेत्रमा गोलाकार नहरको कार्य भैराखेको छ । तीनवटा घरहरू तथा एकवटा २४ (चौबीस) बेड भएको होटल कम गेष्ट हाउस तयार भईसकेको छ । गुरु योजना अनुरूप मठ क्षेत्र छुट्याउने कार्य सिमेन्टीको लट्टा गाडी छुट्याउने कार्य सम्पन्न भई-सकेको छ । भूमिगत जलश्रोत विभागको सौजन्यबाट

पानीको व्यवस्थाको लागी गुरु योजना अनुसार आवश्यक तीनवटा आर्टिजन बेलमध्ये ८ (आठ) ईन्चो डार्डमिटरको एकवटा ड्रिलिङ गर्ने कार्य पुरा भईसकेको छ । विद्युत विभागबाट मेन लाईनको सब-स्टेशन तयार गर्ने कार्य भैराखेको छ । खाने पानी र बत्तिको व्यवस्था भईसकेको छ । त्यसको अलावा गुरु योजना अनुरूप सबभन्दा महत्वपूर्ण पवित्र उद्यान छुट्याउने र विस्तार कार्य भईराखेको छ ।

उक्त उल्लेखित पूर्वाधार आधारभूत प्रारम्भीक कार्यहरूको लक्ष अनुसार संतोषजनक कार्य सम्पन्न भएको छ र सो कार्यहरूको लागि सम्पूर्ण खर्चहरू श्री ५ को सरकारबाट व्यहोरिएको छ । केहि बाँकि कार्यहरू जस्तै—चौर्ताफ बाटो, वृक्षारोपण, स्टाफ क्वाटर, मुआब्जा वितरण आदि श्री ५ को सरकारबाट नै खर्च व्यहोरिनेछ ।

बाँकि पूर्वाधार आधारभूत कार्यहरू यहि छैठौं पञ्च वर्षिय योजना भित्र सुसम्पन्न गर्ने लक्ष्य राखिएको छ र सो कार्य सुसम्पन्न गर्न राष्ट्रिय योजना आयोगबाट जम्मा रु. ३,३६,००,०००।- (तीन करोड छत्तिस लाख रुपैयाँ) छुट्याइएको छ ।

संतोषको कुरा छ तेश्रो चरणबारे माथि उल्लेखित डिटेल वास्तुकला र ईन्जिनियरिङ तथा डिटेल लगत ईष्टिमेटबारे आगामी महीनामा बसिने समिक्षा बैठकद्वारा पारित भएपछि यहि आर्थिक वर्ष ०३८।३९ मा स्वदेश र विदेशका मित्र राष्ट्र सरकार, संघ संस्था, व्यक्तिहरूबाट प्राप्त भएकौ र प्राप्त हुने दान दातव्य रकमबाट योजना अनुरूपका खास निर्माण कार्यहरू संचालन गरिनेछ । यस विषयमा हाल मात्र सम्पन्न भएको न्युयोर्कको बैठकले पारित गरे बमोजिम निम्न एकाईहरूको निर्माणको कार्य संचालन गरिने लक्ष्य रहेको छ ।

Thai Jumbos look great.

Thai Jumbos work hard.

The Jumbos are coming.

Thai Jumbos are friendly.

Thai Jumbos are comfy.

Thai Jumbos are quick.

SMOOTH AS SILK. NOW IN JUMBO SIZE.

For Information and Reservation
Please Call - 13565
- 14387
or Your Travel Agents

- (१) पानी, बिजुली र संचारका लाईन जडान गर्ने ।
- (२) दोश्रो किसिमको सिम्बोलिक पाभिलियन २ वटा मात्र ।
- (३) केन्द्रिय मेरूदण्डमा रहेको पुल १ वटा ।
- (४) लुम्बिनी सेन्टर - एक ब्लक मात्र ।
- (५) संग्रहालय - १ ।
- (६) ४ र ५ नम्बरको लागि लाईन जडान गर्ने ।
- (७) ध्यानकुटी, यात्रु विश्राम गृह (धर्मशाला) स्कूल आदि ।
- (८) ल्याण्ड स्केपिङ कार्य, पवित्र क्षेत्र, सेन्ट्रल क्यानल, मठ क्षेत्र आदिको निर्माण कार्यको थालनी गर्ने लक्ष राखिएको छ ।

हालै मात्र तयार भएको डिटेल लगत ईष्टिमेट अनुसार गुरू योजनाको कुल लगत करिब यू. एस. डलर ५,५०,००००००।- (यू.एस. डलर पाँच करोड पचास लाख) को हुने ने. रू. ६५,४५,००,०००।- (पँसट्टी करोड पँतालिस लाख) पर्ने देखिन्छ ।

यहि २०३८ साल आषाढ मसान्तसम्ममा लुम्बिनी विकासको खातामा चन्दा, दान दातव्य तथा व्याज समेत गरी जम्मा रू. ९५,७४,८८२।६८ (पन्चानव्व लाख चौहत्तर हजार आठ सय बयासी रूपैयाँ र अठसट्टी पैसा) जम्मा भएको छ । अन्तरराष्ट्रिय सांस्कृतिक क्षेत्रमा परेका विभिन्न सुविधाहरूमध्ये संग्रहालयको निर्माण गर्न जापान स्थित रेयूकाई नामक बौद्ध संस्थाबाट यू. एस. डलर २१,००,०००।- (यू. एस. डलर एकाईस लाख) को हुने ने. रू. २,४९,९०,०००।- (दुई करोड उन्नानचास लाख नव्वे हजार रूपैयाँ) प्राप्त हुने भएको छ र केहि रकम प्रदान पनि गरिसकेको छ । त्यस्तै गरी मित्र राष्ट्र श्रीलंकाका महामहिम राष्ट्रपतिज्यूबाट केहि रकम प्रदान

गरिने भएको छ । सो रकम यू. एस. डलर ३,२९,०००।- (यू. एस. डलर तिन लाख उनानतिस हजार) को हुने ने. रू. ३९,१५,१००।- (उनानचालिस लाख पन्द्र हजार एक सय रूपैयाँ) को लागि अनुरोध भएबाट प्राप्त भएपछि यात्रु विश्राम गृह बनाउने कार्यमा लगाइने छ । त्यस्तै जापान स्थित विभिन्न संघ संस्था, व्यक्तिहरू र दक्षिण कोरियाली लुम्बिनी विकास समिति तथा भारत सरकार र भुटान सरकारबाट सहयोग प्रदान गरिने आश्वासन प्राप्त भएको छ । भारत सरकार समक्ष गुरू योजना क्षेत्र भित्र परेका सम्पूर्ण पक्कि सडकहरू बनाउनको लागि यू. एस. डलर ४३,५३,०००।- (यू. एस. डलर त्रिचालिस लाख त्रिपन्न हजार) सहयोग प्राप्त गर्ने अनुरोध गरेकोमा सो बाटो घाटो वा अन्तरराष्ट्रिय सांस्कृतिक क्षेत्र भित्र बनिने अडिटरियममा लाग्ने यू. एस. डलर ४०,००,०००।- (चालिस लाख यू. एस. डलर) वा सोहि क्षेत्रमा बनिने पुस्तकालय, अन्वेषण, शिक्षण संस्था, भवन आदिको लागि यू. एस. डलर ५९,००,०००।- (यू. एस. डलर उनानसाट्टी लाख) पाउन अनुरोधको क्रम जारी छ । मित्र राष्ट्र रूस, बर्मा र मंगोलियाबाट वहाँहरूकै बुद्रामा सहयोग गर्न चाहेकोले सो बारे छलफल भइने रहेको छ ।

हालै सम्पन्न न्युयोर्कमा बसेको अन्तरराष्ट्रिय लुम्बिनी विकास समिति र चन्दा संकलन सत्लाहकार समितिको बैठकबाट पारित भए अनुसार तत्काल भारत सरकारबाट यू. एस. डलर १०,००,०००।- (यू. एस. डलर दश लाख) बर्माबाट यू. एस. डलर १०,००,०००।- (यू. एस. डलर दश लाख) तथा थाइलैण्डबाट यू. एस. डलर १०,००,०००।- (यू. एस. डलर दश लाख) लुम्बिनीको लागि सहयोग प्राप्त गर्ने तर्फ प्रयास भईराखेको छ । त्यस्तै अखिल जापान बुद्धिष्ट फेडरेशनलाई समितिबाट सहयोगको लागि अनुरोध गरेकोमा यू. एस. डलर

२६,३८,०००।- (यू. एस. डलर छब्बिस लाख अठतिस हजार) को हुने ने. रु. ३,१३,९२,२००।- (तिन करोड तेह लाख बयानबन्धे हजार दुई सय रूपैयाँ) दिने बचन दिईसक्नु भएको छ । त्यस्तै दुई वर्ष अघि बैंकक स्थित विश्व भ्रातृत्व बौद्ध संघलाई समितिबाट सेन्ट्रल लिंक ब्रिजको लागि यू. एस. डलर २,७६,०००।- (यू. एस. डलर दुई लाख छयत्तर हजार) सहयोगको लागि अनुरोध गरेकोमा केहि रकम संकलन पनि भईरहेको तर हालको विस्तृत कष्ट ईष्टिमेट अनुसार यू. एस. डलर ५,००,०००।- (यू. एस. डलर पाँच लाख) पुग्ने भएकोले लेखापढि भईराखेको छ ।

यस्ता दान दातव्य चन्दाबाट प्राप्त रकमहरू श्रद्धा र विश्वासबाट प्राप्त हुने हुँदा त्यसको एक पैसा पनि यताउति हिनामिना नहोस् भन्ने हेतुले लुम्बिनी विकास समितिकै आन्तरिक लेखा परिक्षणको अलावा श्री ५ को सरकारको महालेखा परिक्षकद्वारा सम्पूर्ण आम्दानी खर्चको

लेखा परिक्षण हुने व्यवस्था छ र त्यसको अलावा संयुक्त राष्ट्र संघद्वारा प्रस्तावित यो अन्तरराष्ट्रिय लुम्बिनी विकास गुरू योजना भएकोले संयुक्त राष्ट्र संघबाट पनि संयुक्त राष्ट्र संघद्वारा गठित अन्तरराष्ट्रिय लुम्बिनी विकास समितिबाट पनि यसको आम्दानी खर्चमा पूर्ण निगरानी राखी लेखा परिक्षण गर्ने व्यवस्था छ । यस्ता आम्दानी खर्चको हिसाब किताब सहितको लेखा परिक्षणको एक प्रति दान दातव्य चन्दा प्रदान गर्ने दाताहरूलाई पनि वहाँहरूको श्रद्धा र विश्वास अनुकूल होस् भन्ने हेतुले जाँचिएको प्रतिलिपि दिइनेछ ।

यहाँनिर म स्पष्ट गर्न चाहन्छु कि अहिलेसम्म दान दातव्य चन्दाबाट प्राप्त रकममध्ये एक पैसा पनि खर्च गरिएको र भएको छैन । सिद्धान्ततः यसरी आएको पैसा खास निर्माण कार्यमा सिवाय अरु कुनै काम कुरामा खर्च गरिने छैन ।

५

नेपाल सम्बत् १९०२ वयंगु न्हू दँया भि लसताय्

सकल प्राणीपिन्त दुनुगलनिसें

नमस्ते स्टोर्सया भिन्तुना

आल्मोनियम व ताम्बिनया थलबल; स्टोभ बर्नर, मेन्तुल, ब्लोलायम्प, प्रेसर कुकर, मसला चू लहुइगु व लाक्यलेगु मेसिन, वाटर फिल्टर व उकिया सामानत; जर्कोन, प्लास्टिकया सामानत, ममःखबः, चकला बेलना, पुरि प्रेस, वाटर बोटल, लन्च बक्स, शूटकेश, टिफोन क्यारियर, फोसि, अय्लाः कायेगु बाता, घः, मसला छाँचा, गिलास, चमचा, स्यांगी, काँता, बेबी-पट्, युरिनल, बेड पाय्न, थरमस इत्यादि हलज्वलंत थोक व खुद्राया लागी जिमित लुमंका दिसें । दंक, भिक व ग्यसुग्यंगु हलज्वलं बियाः सेवा यायेगु हे जिमिगु विशेषता खः ।

नमस्ते स्टोर्स

फोन ल्याः १३७१८

केल, मासंगाः

विपश्यना भावना

— आशाराम शाक्य

भगवान् बुद्धले स्वयं अनुभव गरी मनुष्य मात्रको उपकारको निम्ति बताउनु भएको विद्या तपाईं स्वयंले प्रयत्न गरी हेर्नसक्नुहुन्छ । भगवान् बुद्धले सत्यको खोजी गर्दा कुनै ईश्वरको कल्पना गर्नुभएको थिएन, मन्त्रको जप गर्नुभएको थिएन । यथाभूतस्थितिमा आफ्नो श्वास प्रश्वासद्वारा उहाँले सत्यको बाटो पहिल्याउनुभयो ।

तपाईं एउटा शान्त कोठामा हलुका लुगा लगाएर आफूलाई जसरी सुविस्ता हुन्छ, बस्नुस् । आँखाको दृष्टि तपाईंको नाकको टुप्पामा पुग्ने गरी सीधा बस्नुस्, आँखा बन्द गर्नुस्, अनि तपाईंले आफ्नो श्वासमा ध्यान दिनुस् । केवल श्वासमा मात्र ध्यान दिनुस्—मेरो श्वास भित्र गयो, मेरो श्वास बाहिर आयो । तपाईंहरूले केवल श्वास बाहिर र भित्र आएको र गएकोमा मात्र ध्यान केन्द्रित गरी ध्यान गरिरहने बेलामा तपाईंलाई श्वास भित्र जाँदा चीसो भएर जाने र बाहिर आउँदा तातो भएर आउने कुरामा ध्यान दिनुहोस् । यसरी ध्यान गर्दा श्वास भित्र तान्दा नाकको प्वाण भित्रको कुनै भागमा श्वासले छोएको अनुभव पनि गर्नुहोस् । अनि त्यस ठाउँमा कुनै न कुनै प्रकारको संवेदनाहरू गैरहेको पनि थाहा पाउनुहोस् ।

हाफ्रो शरीरका असंख्य अष्टकलापहरू (अणु र परमाणुहरू) बाट बनेका हुन्छन् । एक सेकेण्डमा दशलाख नील अष्टकलापहरू बन्छन्, बिग्रन्छन् र यसरी हाफ्रो शरीरका जीव कोषहरूमा पाइने अष्टकलापहरूको बिग्रनु,

बन्नु र गतिको कारणले संवेदना पैदा हुन्छन् र यी संवेदनाहरू सबै प्राणीहरूमा जन्मैदेखि मृत्यु सम्मै भर्ने-रहन्छ । यसरी श्वास भित्र तान्ने र बाहिर छोड्ने प्रकृत्यामा प्रतिक्षण परिवर्तनहरू भैरहेका हुन्छन् र यसरी श्वास प्रश्वासमा ध्यान दिँदा पहिलो सत्य तपाईंलाई थाहा हुन्छ कि यो संसारमा सबै चीजहरू परिवर्तनशील छन्, अनित्य छन् र नित्यता कहीं केहीमा पनि छैन ।

श्वास प्रश्वासमा ध्यान गरिरहनु हुँदा तपाईंको नाक भित्र गैरहेको सम्बेदनहरू रमाइला अर्थात् सुखद पनि हुन्छन् नरमाइला अर्थात् दुःखद पनि हुन्छन् । हामी सुखद सम्बेदनमा तुरून्तै रमाइहाल्छौं र दुःखद सम्बेदनलाई घृणा गरी हाल्छौं र यो रमाउनु र घृणा गर्नुको प्रकृत्या यति छिटो हामी गर्छौं कि हामीलाई होस हुँदैन । ध्यानमा तल्लीन हुने साधकले प्रतिक्षण सजग रही चेतनशील रही सुखद सम्बेदन होस् यो दुःखद सम्बेदन होस् पटकै प्रतिकृत्या नगरी केवल तटस्थ भावले, समताभावले हेरौं, अनुभव गरौं किनभने सुखद सम्बेदनमा सुख मान्नुभयो भने तपाईंले आफ्नो राग अर्थात् लोभलाई समाती चेतना गुमाएको हुन्छ र नयाँ मनोवैज्ञानिक गाँठो (भावना) जन्माउनु हुन्छ । दुःखद सम्बेदन आएमा घृणा गर्नुभयो भने तपाईंले द्वेषलाई निम्त्याउनु भयो र फेरि अर्को मानसिक गाँठो जन्माउनुभयो । हाफ्रो दैनिक जीवनमा प्रतिक्षण यस्ता सुखद तथा दुःखद सम्बेदनहरू

आइने रहन्छन् र आफैलाई बाह्य नदिइकन तपाईं प्रतिक्षण मानसिक गाँठोहरू बनाउँदै जानुहुन्छ र दुःखको भुमरीमा पर्नुहुन्छ ।

तपाईं अहिलेसम्म मेरो श्वास बाहिर गयो भित्र आयो भनी ध्यान गरिरहनु भएको छ । यसरी श्वासले भित्र बाहिर गर्दा नाकको भित्री भागमा हुन्छ । त्यसरी छोइएका भागमा अनुभव हुने सम्वेदनहरूलाई ध्यानमा राखी छोड्नुस् । केही अभ्यास भएपछि बिस्तारै तपाईंले आफ्नो ध्यान ओठको ठीक माथि र नाकको प्वालको ठीक तलको त्रिकोणाकारको स्थानमा मात्रै आफ्नो ध्यान केन्द्रित गर्नुहोस् अनि श्वास भित्र तान्दा र बाहिर पठाउँदा त्यस त्रिकोणाकारको स्थानमा रहेको त्वचामा तपाईंले अनुभव गर्ने सम्वेदनहरूमा ध्यान दिनुस् । तपाईंलाई अनुभव होला यी सम्वेदनहरू सुखद भए पनि दुःखद भए पनि आउँछन्, जान्छन् । यसरी तपाईं अनित्यताको बोध गर्नुहुन्छ र यसरी अनित्यताको बोध गर्ने हुनाले तपाईंमा प्रज्ञाको पनि बोध हुनजान्छ ।

यसरी ध्यान गर्दा विस्तारै आफ्ना ध्यान शीरको मध्य भागमा लाग्नुस्, केहीक्षण त्यो भागमा कस्तो सम्वेदन गैरहेको छ विचार गर्नुस् । सुखद भएपनि दुःखद भएपनि प्रतिक्रिया नगर्नुस्, केवल अनुभव गर्नुस्, अनि विस्तारै कपाल, नाकको टुप्पो, ओठ, छाला, कान, जिभ्रो, घाँटी, हात, छाती, कमर, योनेन्द्रिय तिघ्रा, घुँडा, खुट्टा, पाइतला र औंलाहरूको टुप्पासम्म पनि आफ्नो ध्यान बढो सजग भएर, तटस्थ भएर सार्दै जानुहोस्, कस्तो कस्तो सम्वेदनहरू आउँछन् अनुभव गर्नुस् । ध्यान गर्दा कुनैरूप वा शब्द वा दृश्यलाई हटाइदिनुस् ध्यान गर्दा मन गजबसँग भाग्छ नियन्त्रण हुन सकिन्न तैपनि श्वास प्रश्वासको लामो लामो गतिमा ल्याएर ध्यान केन्द्रित गर्नुहोस् आनन्द भयो भनी आनन्दविभोर हुनुभयो भने तपाईं रागमा पर्नुभयो दुःखयो

भनी चित्तलायो खसखसायो भनी कन्याउने इत्यादि गर्नु- भयो भने तपाईंमा द्वेष भाव आयो र तपाईं यसरी राग र द्वेषको चंगुलमा पस्नुभयो । यसरी हामीले आफूलाई मन पर्ने र नपर्ने भावना कुरा मानिस इत्यादि प्रति प्रकृत्यामा गरी आइरहेको सतसहस्र जन्म भयो होला । अब विचार गर्ने शक्ति पाएको यो मनुष्य जीवनमा पनि हामीले होस् नगरी राग र द्वेषको फन्दामा पर्दै गैरहेका छौं ।

भगवान् बुद्धले यही राग र द्वेष अनि यी दुवैबाट आउने मोहलाई अविद्या भन्नुभएको छ । बोधिवृक्षमुनि ध्यान गर्दा भगवान् बुद्धले यही श्वास प्रश्वासको अनुभवबाट यो संसारमा कुनै नित्य चीज छैन, प्रत्येक चीज प्रतिक्षण बदलिँरहन्छ भन्ने सत्यलाई अवबोध गर्नुभयो र यही राग र द्वेषको कारणबाट संस्कार उत्पन्न हुन्छ । संस्कारबाट विज्ञान उत्पत्ति हुन्छ । हाम्रो सम्वेदन सुखद वा दुःखद भन्ने चेतना विज्ञानबाट नाम र रूपको उत्पन्न हुन्छ । चेतना विज्ञानले हामीलाई अनुभव हुने कुराको नाम र रूप उत्पत्ति गराउँछ । यो नाम र रूपले षडायतन उत्पत्ति हुन्छ । षडायतनले अर्थात् आँखाले राम्रो हेर्नु, कानले मीठो सुन्नु, जीभ्रोले मीठो स्वाद लिनु, मनले राम्रो अनुभव गर्नु, इन्द्रियले स्पर्श गर्नु इत्यादिबाट स्पर्श उत्पत्ति भयो । स्पर्शबाट वेदना उत्पत्ति भयो । वेदना भनेको मीठो नमीठो, राम्रो नराम्रो भनी इन्द्रियहरूको माध्यमबाट अनुभव गर्ने हो । वेदनाबाट तृष्णाको उत्पत्ति भयो । तृष्णाले राम्रो, मीठो इत्यादि पाउने इच्छा र लोभ जन्माउँछ । तृष्णाबाट उपादान उत्पत्ति हुन्छ र उपादानबाट भव हुन्छ । भवबाट जन्म हुन्छ । जन्म भएपछि रोग, व्याधि र मृत्यु हुन्छ र यही 'भव चक्र' हो ।

५

कंचूस

— रघुनाथ सिंह

दिउँसो ! भगवान् श्रावस्तीमा थियो । कोशलराज प्रसेनजित् भगवान्कहाँ आयो । वन्दना गर्‍यो । एकातिर बस्यो । भगवान्ले सोध्यो, “राजन यस्तो दिउँसो नै तपाईं कसरी पाल्नुभयो ?”

“भन्ते ! श्रावस्तीको श्रेष्ठ गृहपतिको निधन भयो । ऊ निःसन्तान थियो ।”

“उसको धन के भयो त ?”

“भन्ते ! उसको सबै सम्पत्ति राजभवन-तिर पठाएर यहाँ आएको हुँ ।”

“ऊसँग कति धन थियो ?”

“ऊसँग ८० लाख स्वर्ण मुद्राहरू थिए । मुद्राहरू गन्ने गाह्रो थियो ।”

“हँ !”

“भन्ते ! यस्तो महा धनवान्ले के खाने-कुरा खाने गर्‍यो भन्ने सुन्नु हुन्छ ?”

“अवश्य ।”

“ऊ मट्टासँग कनिकाको भात खान्थ्यो । उसको लुगा विचित्र थियो । तीन ठाउँमा टालेको थियो । उसको रथ हेर्न लायक थियो । उ बूढो मान्छेको शरीर जस्तै देखिन्थ्यो । पराल र पातहरूले ढाकेको थियो ।

“राजन् ! कुरो ठीक छ । खराब व्यक्तिले ज्यादा भोग सामग्री पाएपनि त्यसको उपभोग

गर्दैन । उसले आफ्नो आमा बाबुलाई सुखी राख्दैन । स्वास्नीलाई सुखी राख्दैन । नोकर चाकरहरूलाई सुखी राख्दैन । प्राप्त भएको धनको परिणाम यही हुन्छ । राजाले त्यो धन लग्छ । आगोले खान्छ । पानीले बहाउँछ । मन नपर्नेहरूको हातमा पर्छ । भोग नगरेको धन व्यर्थै जान्छ ।”

“ठीक भन्नुभयो भगवान् !”

“राजन् ! कल्पना गर्नुस् कि एकान्त ठाउँमा एक पोखरी छ । त्यसको पानी स्वच्छ छ । शीतल छ । स्वास्थ्यकर छ । पोखरीका घाटहरू उत्तम छन् । रमाइला छन् । तर त्यहाँको पानी न कसैले पिउँछ । न लान्छ । न त्यहाँ कोही नुहाउन आउँछ भने बिना उपयोग उक्त निर्मल पिउने पानी नष्ट हुन्छ ।”

“ठीक हो भन्ते ।”

“राजन् ! सज्जनहरूले धन पाएर त्यस-बाट स्वयं सुख पाउँछन् । आमा बाबुलाई सुखी तुल्याउँछन् । दान दिन्छन् । यसरी भोग गरिएको धन न त राजाको कोषमा जान्छ । न चोरले चोरेर लग्छ । न नष्ट हुन्छ । यस्तो धन सफल हुन्छ ।”

“ठीक हो भन्ते ।”

“राजन् ! कुनै बस्तीको नजिकै पोखरी छ । त्यहाँको पानी उपयोग हुन्छ भने निसन्देह

त्यो पानी सफल हुन्छ । शुद्ध भइरहन्छ ।
घेरिएकोले नष्ट पनि हुँदैन ।”

“भगवन्, कुरो विचित्र छ ।”

“राजन् !” भगवानले भन्नुभयो—

“उसको पूर्व वृत्तान्त सुन्नुहोस् । उसले भिक्षुहरूलाई भिक्षा दिन लगाएको थियो । उसले भन्थ्यो, “श्रमणलाई भिक्षा देऊ” उ उठ्थ्यो । जान्थ्यो । त्यसपछि उसलाई ठूलो पश्चाताप हुन्थ्यो । सोच्थ्यो । “यो भिक्षा दिएको अन्न नोकर चाकरले खाएको भए कति राम्रो हुनेथियो !”

“कुरो विचित्र छ”—राजाले चकित भएर भन्थ्यो ।

“यति मात्रै होइन राजन् । उसले धनको लागि भाइको एकलो छोरोलाई पनि मार्न लगाएको थियो ।”

“त्यसको परिणाम के भयो भन्ते ?”

“उसले जुन भिक्षा दिएको थियो, त्यसले

गरेर सातौं स्वर्गमा जन्मेर सुगति पाएको थियो तापनि त्यहाँबाट करेर सात पल्ट श्रावस्तीको श्रेष्ठी बन्यो । उसले दानको पश्चाताप गरेको थियो । त्यही कारणले धन भए पनि त्यसको उपभोग गर्न सकेन ।”

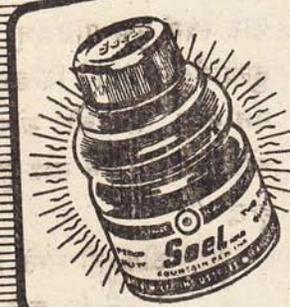
“र भतिजोको हत्या ?”

“त्यही पापको कारणले निःसन्तान भयो ।”

“अद्भूत भन्ते—!”

“राजन् ! धन, धान्य, नोकर चाकर कोही पनि सँगै जाँदैन । सबै यही छुट्छन् । आफ्नो शरीरले, आफ्नो वचनले, आफ्नो मनले जे जति गरेको छ, त्यही उसँगै जान्छ । राजन् ! त्यही नै उसको आफ्नो हुन्छ । त्यसैलाई लिएर जान्छ । त्यही नै उसको पछि पछि छाया जस्तै जान्छ । परलोकमा पुग्थे नै प्राणीहरूको बाघार हुन्छन् ।

आहा/कृति राम्रो मसि
स्वयेल मसि

परिवेशक
नेपाल लाइट सेन्टर
इन्द्र चौक, काठमाडौं
फोन २४२७४

बुद्ध ! तिमीलाई हार्दिक स्वागत छ ।

— प्रेमदास मानन्धर

कुलि आमा !
मलाई कसले यस्तो भन्न सिकायो !
लाग्छ, यो मुटुभरि भरी
प्रेमका पाठहरू भरेर
शान्तिका उदाहरण देखाउनेहरूले
आमा !
तिमी भन्थ्यौ नि !
दौरा—सुरुवाल माथिको पटुकामा
खुकुरी घुसारेर
रातो टीका निधार भरि थापेर
लडाइँमा लाग्नेहरू बीर हुन् भनेर
हजारौंलाई मारेर
रगतको खोलोमा नुहाएर
बिजयको मुस्कान ओठभरि रोपेर
फर्कनेहरूको कथा भन्थ्यौ नि !
छि ! मलाई त युद्धदेखि साह्र घृणा लाग्छ
थुक्क !

थुक्क ! तिमीहरूलाई,
बिदेशको फिलिमिलीको रहरमा
आफ्नो बुद्धत्व
राइफलको नालमा
खुकुरीको धारमा
होमीदिने अबुक्कहरूलाई
तिमीहरूले रगतको साँघ लगाएर
अब यो धरती भरि
युद्धको ब्यारेक बनाउनु पर्दैन
गगन ! तिमी रोएर यो साँघ मेटिन्न !
यो हामी सबै मिलेर मेट्छौं
ऊ ! केही मेटिँदै गयो,
ऊ ! बुद्धका पाइलाहरू देखा पर्दछन्,
ऊ ! बुद्धको पबित्र आँखाहरू ?
आऊ ! बुद्ध आऊ !
तिमीलाई हार्दिक स्वागत छ !
तिमीलाई हार्दिक स्वागत छ !

श्व ज्ञोगु मानसिक दासतां वानाः व अंधविश्वास योपि जुयाः हे जक खः कि
बुद्धया उपदेशत दय्क दय्कं नं ज्ञीसं असत्य, अन्याय व अनोतियात नाला चवना ।

— सम्पादकीय, नया समाज

सुखी आसन

- सुरेन्द्ररत्न शाक्य
नागबहाल, ललितपुर

अनित्यको सूचक, खसेको पात वछ्याई,
बस्नुभयो सुगत, एकदिन सिसपावनमा,
चरण गछन् गाई, हेमन्तको त्यस पवनमा,
फेलाउँछन् सुभाष, त्यहीँकै मौसमी फूलले ।

टहलिँदै आए राजकुमार हस्तक आलवक,
त्यस किरण रबिको, हेमन्त ऋतुमा,
आश्चर्य चकित भयो, त्यो कुमार,
देखेर त्यो आसन, सम्यक् सम्बुद्धको ।

सुख छ र श्रमण यस पातासनमा ?
निस्क्यो प्रश्न त्यस कुमारको मुखबाट,
शयन गर्ने सुखी पूर्वक म हूँ एक,
निस्क्यो वचन, भगवान् गीतमबाट ।

हेमन्त हिमपातको यस याममा,
सुन्दर खोपीमा सुत्ने व्यक्ति,
जो बहुभार्याबाट सेवित छन्,
सुख हुन्न र कुमार त्यस व्यक्तिलाई ?

हो भन्ते, यस्तै हो, ठीक हो,
शयन गछ उसले नै,
यस संसारमा सुखपूर्वक,
धन्य हो त्यो, सुखी हो त्यो ।

फेरि भन्छन् सुगत, भन हे कुमार,
जलन भइकन राग, द्वेष र मोहबाट,
सुत्नेबेला त्यस पलङ्गमा सेवा गराइकन,
दुःखी हुन्न र त्यो व्यक्ति प्रिय कुमार ?

अहो आश्चर्य, अहो अद्भूत,
हो भगवन्, सत्यको सत्यनै
दुःखी हुन्छन्, त्यही व्यक्ति,
काँढाको ओछ्यानमा सुत्नेसरि ।

पुत्र, छैन राग-द्वेष-मोह तथागतमा,
तालवृक्ष काटेसरि नै,
तथागतमा मानसिक दुःख छैन,
छ सुख यस आसनमा सुगतलाई ।

भो कुमार, त्यो पर्दा हटाऊ त आँखाको,
हेर त नियालेर राम्ररी, सुख-पूर्वक,
आसन गर्छ त्यही व्यक्तिले, संसारमा,
जो पाप बगाई, ब्राह्मण बन्छ ।

क्लेशबाट रहित भइकन, शीतल छ जो,
आसक्त छैन काम भोगमा,
दूर गरी हृदय वेदना, त्यही अर्हत्,
पुत्र, शयन गर्छ, त्यही सुख-पूर्वक ।

श्रुतिमय ज्ञान प्राप्त गरी यतिनै
प्रसन्न भइकन कुमार आलवक,
संगत गरे त्यस सम्यक् सम्बुद्धको,
अग्रगण्य भए यही बुद्धशासनमा ।

संग्रह गर्ने परिषद्लाई, चतुसंग्रहबाट,
एकदिन फेरि तथागत भन्छन्,
माप दण्ड हो हस्तक आलवक,
चित्र गृहपति सरि गृहस्थीको ।

पोसिलो, स्वादिलो र रसिलो

कृष्ण पाउरोटीका विभिन्न परिकार

★ केक ★ पफ ★ बर्थ डे केक ★ डोनट ★

★ क्रिसम रोल ★ पेस्ट्री ★ कुकिज ★

★ ब्राउन ब्रेड ★ जर्मन ब्रेड ★ फ्रेन्च ब्रेड ★

★ वन ★

र थरि थरिका अरु चीजहरू उपलब्ध छन्

कृष्ण पाउरोटी प्रा० लि०

कमलपोखरी, काठमाडौं

त्यो स्वयम्भू

- दीपक कुमार "छि नगु"

दुइटा अग्ररक्षक लिएर
धर्मको नाममा कुकर्म गछे कि भनेर
कडा पहरा बसिरहेछ
एक छिन आराम नलिइकन
प्रकृतिको त्यतिका मात्र सहेर पनि
उभिरहेको छ,
रातदिन दर्शन गर्न आउँछन्
तर पनि कति रुको नमानी

प्रत्येकलाई ज्ञान दिँदैछ
शिक्षा, दीक्षा दिँदैछ
मानवलाई ज्ञान देखाउने कर्तव्य ठानेर
ऊ त्यहाँ उभिरहेको छ,
कति महान् !
कति निडर !
त्यो स्वयम्भू ।

~~~~~

Insist on the best — 'Eveready'!

UNION
CARBIDE

UC 5119

दुष्ट चोरको अन्त्य

(बालकथा)

— शि० अर्जुन कुमार श्रेष्ठ

रानीबनका सबै जनावरहरू एउटा गुफामा बसेर तिहारको उत्सवको तैयारीको विषयमा छलफल गरिरहेका थिए । आखिर के चाहीं गर्ने भन्ने कुरा कसैको पनि बुद्धिमा आएन । के तिहारको उत्सव त्यसै खेरो जान्छ त ? सबै समस्या एउटा ब्वाँसोले गर्दा उत्पन्न भएको थियो ।

सबै जनावरहरूले मिलेर तिहार घूमघामसँग मनाउनलाई मीठा—मीठा फलफूल मह इत्यादि जम्मा गर्दथे, तर दुष्ट ब्वाँसो आएर ती सबै खाइदिन्थे । यदि तिहारको भोजमा गोकर्णबाट आउने पाहुना जनावरहरूलाई मीठो फल र मह खुवाउने नसके त इज्जत जाने भो भनेर सबैले सोचन र विचार गर्न थाले ।

अचानक चलाख स्यालले आफ्नो विचार भने—“साथी हो ! आफूभन्दा बलवान् दुश्मनसँग बलले होइन, तर बुद्धिले लड्नुपर्छ । तब मात्र दुश्मनलाई जित्न सकिन्छ ।

त्यहीबेला एउटा मृगले भने—“साथी हो ! हामी सबैले यस समस्यालाई समाधान गर्ने भार गोरे खरायोलाई दिनुपर्छ, कारण उनले यसभन्दा पहिले पनि हामीलाई सहायता दिएर हाम्रो कतिवटा समस्या समाधान भएको छ ।”

मृगको कुरामा सबै जनावरहरू राजी भए र सबैले भोलि गोरे खरायोले आफ्नो सल्लाह दिनु भनेर भने ।

आफूमाथी आइपरेको भारले गर्दा गोरेलाई त्यस रात निद्रा लागेन र ऊ त्यसै जंगलको सडकमा के के हेर्दै र विचार गर्दै घुम्न लाग्यो । अचानक उसले, सडकमा एउटा अलकत्ताको ड्रम देख्यो । उसले कट्टे आफ्ना सबै जनावर साथीहरूलाई बोलाएर ल्याए । सबै मिलेर त्यो ड्रमलाई गुड्याउँदै गोरे खरायोको घरमा लगे ।

भोलिपल्ट त्यस ड्रममा फलफूल र महहरू खरायोको घरमा जम्मा गरेर राखिनेछ भन्ने हल्ला जंगलभर फैलियो । फलफूल र मह ल्याउने जनावरहरूबाट ढोकामा नै फलफूल र मह थापिन्थ्यो । कसैले भित्र जान पाउँदैन थे । दुइवटा मृगले त्यहाँ पहरा दिन्थे ।

यो कुरा जब ब्वाँसोले थाहा पायो, कि उत्सवको लागि जम्मा गरिएको फल र मह गोरे खरायोको घरमा राखिनेछ । तब त्यो असाध्यै खुसी भयो र त्यसले विचार गर्‍यो—“नाथे त्यस्तो लुइरे खरायोले कसरी मसँग कगडा गर्न सक्छ ? त्यसलाई त म एक थप्पडमा लडाइदिन्छु ।” यता चाहिँ खरायोले कहिले ब्वाँसो आउला भनेर पर्खन

लाग्यो ।

आखिर एकदिन ब्वाँसो यताउती हेर्दै आयो र कसैलाई नदेखेर छट्ट खरायोको घरमा पस्यो । घरभित्र चारैतिरबाट मीठो फलफूल र महको बासना आइरहेको थियो । एक कुनामा एउटा ठूलो र लामो ड्रम राखिएको थियो । ब्वाँसोले गोरे खरायोलाई कहि पनि देखेन । त्यसले सोच्यो, जसरी मेरो डरले मृगहरू भागे, त्यसरी नै खरायो पनि भाग्यो होला ।

ब्वाँसोले ड्रममा हेऱ्यो । त्यसभित्र त्यसले बाक्लो मह, अंगुर र अम्बा देख्यो । ती सब खानलाई ड्रममा पस्न जरूरी थियो र त्यसले एकपल्ट फेरि चारैतिर हेऱ्यो र छट्ट ड्रममा पस्यो । अब त्यसले मज्जासँगले मह खान थाल्यो, तर एकैछिन पछि त्यसले थुक्न थाल्यो ।

त्यसले ध्यान लगाएर हेऱ्यो । ड्रमको माथि माथि मात्र मह लगाएको थियो औ केही अंगुर र अम्बा राखिएको थियो । ड्रमको मुनि फेदमा खालि अलकत्ता मात्र थियो । त्यसले चाहि मह भनेर अलकत्ता खान लागेको थियो ।

मलाई धोका दिएछ भने थाहा पाएर ब्वाँसोले ड्रमबाट बाहिर निस्कन खोज्यो तर अचम्भ, त्यसको खुट्टा नै निस्केन । त्यसको खुट्टा नै निस्केन । त्यसको खुट्टा त सबै अलकत्तामा टाँसिएको थियो ।

त्यसै समय खरायोले आफना साथी जनावरहरूलाई त्यहाँ लिएर आयो र हाँस्दै भन्यो—“महले अघाएको भए अब बाहिर आऊ ।” सबै जनावरले पनि ब्वाँसोलाई गिल्ला गर्दै हाँसो उडाए ।

“गोरे भाइ मलाई बाहिर निकाल ।” ब्वाँसोले बिन्ती गर्दै रूँदै भन्यो ।

“म कसरी तिमी सहायता गर्ने सक्छु र ? तर पखं है, एक समय एउटा कागलाई तिर्खा लाग्दा कागले एउटा गाग्रोमा भएको थोरै पानीलाई ढुंगा हालेर माथि निकाली जसरी आफनो प्यास मेटाएको थियो त्यसरी नै हामीहरू पनि सबै मिलेर ढुंगा हाली तिमीलाई बाहिर निकाल्छौं ।” गोरे खरायोले भन्यो ।

यति भनेर गोरे खरायो र अरू सबै जनावरहरूले मिलेर ड्रममा ढुंगा हाल्न लागे । जसले गर्दा दुष्ट चोर ब्वाँसो मऱ्यो । सबै जनावरले गोरे खरायोको प्रशंसा गरे र मिलेर तिहारको उत्सव घूमघामसँग मनाए ।

स्टेशनरी सामान नपाएर दिक्क हुनु
सो कि कसो ?

धन्दा नमान्नुस् !

हामीकहाँ पस्नोस् !!

दुक्क हुनोस् !!!

हरेक स्टेशनरी सामानको लागि प्रख्यात

अशोक स्टेशनरी हाउस

सोटाहिटी गल्ली

साझा भण्डार पछाडि

फोन : १४१४८

(शान्तिको बाटो 'सत्य घटना')

यस्तो पनि हुँदोरहेछ

शिक्षक शिक्षण तालीम लिएर केही शिक्षकहरू २०१३ सालतिर काठमाडौँबाट सुदूर पश्चिम डोटी र पाटनमा शिक्षण गर्न गए । त्यस भेकका विभिन्न भागमा सेवा गर्दै काठमाडौँ सम्झी केही साथीहरू लखनौ भएर काठमाडौँ फर्कंदै गए । रेलको सफर गर्दागर्दै बीच बाटामा साथी-हरूका बीच विवाद उत्पन्न भयो । एकजना साथीले आफूसँग पैसा सकिएकोले साथीबाट केही पैसा सापटीको लागि माग्थे । साथी चाहिले पैसा दिन मानेन । पैसा सापटी नपाएपछि त्यसले भन्यो कि साथीलाई समेत नदिएको पैसा पकेट मारिई खेर बानेछ । साथी चाहिले भन्यो, "गाह्रै पर्ला । मसँग पकेट माने त अहिलेसम्म जन्मिएकै होइन होला ।" यति भनी उनी चुप रहनलाग्यो । एउटा स्टेसनमा उनी पिशाब फेर्न गयो । पिशाब फेरिसकेपछि अण्डरवेर भित्र पकेट बनाई त्यसमा नोट लुकाएको छ कि छैन भनी हेरिवरि फेरि रेलको डिब्बामा आयो । रेल चल्यो । रात पन्थो निद्राले छोप्न लाग्यो । कमकक कमकक निद्रा पन्थो । रेलमा विभिन्न प्रकारका मानिस थिए । जकसनमा पुग्यो । रेल बदल्ने तरखरमा सबै लागे ।

पैसा हुने साथी फेरि पिशाब फेर्न गयो र पहिले जस्तै पैसा छाम्दा पाइँट काटिई त्यसभित्र घुसारेको कमीज पनि काटिई त्यसपछिको अण्डरवेर काटिएर पकेट पर्यन्त काटिई पैसा गायब भएको चालपायो । त्यो हिस्स भई यो करामत साथीको नै हो भनी शंका गरी उनीसँग बाऊन पुग्यो । उसको भनाइ-थियो उसले निदाएको बेलामा त्यही साथीले आफूलाई पैसा नदिएको क्योकमा पकेटमारद्वारा काट्न लगाई आफूले आघा गरी खाएको हो । अर्को साथीको भनाइ हो कि उसले त्यो घटना देखेकै थिएन र हिन्दूस्थानमा पकेट नमाल्ने भनी घमण्ड गर्ने त कति आए कति गए भनी भनेको कारणले नै उसलाई आरोप आएको हो । यस बीचमा ढगडा गर्दै चार दिनको बाटो पार गरी काठमाडौँ आइपुगे । काठमाडौँमा सबैभन्दा मिल्ने मित्रहरू सबैभन्दा दुश्मनको रूपमा हथियार समेत प्रयोग गरिने स्थितिसम्म पुगी ढगडा चरम सीमामा पुग्यो । यसै बीच दुवैको मिल्ने एक अर्को साथीले सन्तोष जनक सम्झाइ बुझाइ गरी दुवैलाई आफ्नो तर्फबाट सहयोग पुऱ्यायो । त्यस दिनदेखि तीनैजना आपसमा मिलेर बसे ।

बौद्ध-प्रश्नोत्तर-स्तम्भ

★ श्री बाबुरत्न शाक्य 'अभागि'
सौबहा, ललितपुर

श्री कुलरत्न शाक्य
ताजाफ, यल

प्रश्न - थेरवाद बौद्ध ग्रन्थमा जम्मा कतिवटा सुत्त (सूत्र) छन् ? ती सुत्तका अर्थ के हुन् ?

उत्तर- थेरवाद बौद्ध ग्रन्थमा जम्मा १७५१५ सूत्र-हरू र १५ ग्रन्थहरू छन् । बुद्धको उपदेश जम्मे एकै ठाउँमा संग्रह गरिराखेकोलाई नै सूत्त या सूत्र भनिन्छ ।

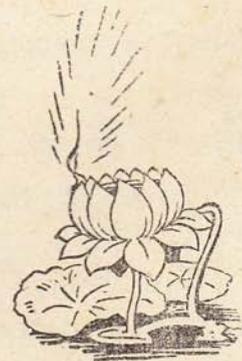
प्रश्न - थेरवाद बौद्धधर्ममा जम्मा कतिवटा नियम छन् ती नियम के के हुन् ?

उत्तर- यहाँ नियम भन्नाले कसको नियम भन्ने स्पष्ट छैन । यदि भिक्षु र भिक्षुणीहरूको नियम सोध्नु भएको भए त्यो यस प्रकार छ । भिक्षुहरूको २२७ र भिक्षुणीहरूको ३११ छन् ।

प्रश्न - भिक्षुहरूद्वारा धर्म देशना हुँदा हुने आसनमा अनगारीका बसी धर्म देशना गर्नु उचित छ वा छैन ?

उत्तर- जसले धर्म देशना गर्नु हुन्छ उसको निमित्त आसन बिछ्याइ राखेकोलाई धर्माशन भन्दछन् । यदि भिक्षुहरूको निमित्त मात्र अलग आसन राखेको भए त्यसमा बसेर देशना गर्नु अनगारीकाहरूलाई उचित जस्तो लाग्दैन । यदि धर्माशन देशना गर्नेहरूको निमित्त राखेको भए त्यसमा बसेर देशना गर्नु अनुचित जस्तो लाग्दैन । हामीले बुझ्नुपर्छ धर्मकथिकलाई धर्म गौरवको रूपमा मान्नु पर्छ सिवाय व्यक्ति विशेषको रूपमा होइन ।

भिक्षुहरूको-		भिक्षुणीहरूको-	
पाराजिका	५	पाराजिक	८
संघादिसेस	१३	संघादिसेस	१७
अनियत	२	निसग्गिय	३०
निसग्गिय	३०	पाचित्तिय	१६६
पाचित्तिय	६२	पाटिदेशनीय	८
पाटिदेशनीय	४	सेखिया	७५
सेखिया	७५	अधिकरण	७
अधिकरण	७		
जम्मा	२२७	जम्मा	३११

बौद्ध साहित्यय् अन्तरविरोधया भक्तक छगू समीक्षा

— महेंद्ररत्न शाक्य

वर्ष ६, अंक ४ यागु आनन्दभूमी प्रकाशित 'बौद्ध साहित्यय् अन्तरविरोधया फलक' नामक अश्वघोष भन्तेया लेखयात कया जिगु थःगु छुं विचार पाठकवर्गपिनि न्ह्योने तयाचवना ।

उगु लेखय् लेखकया विचार खः—'बुद्ध यथार्थवादी जुया बिज्याःथें बौद्ध ग्रन्थ अथे मजू । बुद्धया विचार व बौद्ध ग्रन्थे अन्तरविरोध दु ।' तर जि स्वये अथे मखुथें चवं । छायाःसा 'भगवान् बुद्ध सु खः वसपोलयागु धर्म गजागु खः' घेगु खँ कीसं बुद्धयात नापलाना खँह्लाना सीकागु मखु, बौद्ध ग्रन्थ अध्ययन याना सीकागु खः । कीसं सामान्य रूपं बुद्धयात म्हसीकेगु निगू उपाय दु—(१) बुद्ध वचन त्रिपिटक अध्ययन व (२) धर्मानुकूल प्रतिपत्तिद्वारा धर्मयात यथार्थं ध्वीकेगु वा मार्गं फल प्राप्त यायेगु । बुद्धं स्वयं धया विज्यागु दु—'यो धम्मं पस्सति सो मं पस्सति' । तर ध्व निगू उपायद्वारा नं बुद्धयात यथार्थं थें म्हसीके फइमखु । बुद्धयात धार्थें म्हसीकेत की नं बुद्ध ज्वीमानि ।

मेगु खँ विज्ञान व बुद्ध धर्मया विषयय् छुं समानता दुसां असमानताया सिद्धान्त नं दु । वैज्ञानिक सिद्धान्त नं परिवर्तन जुया वंगु दु, तर बुद्ध धर्मय् गुगु अनित्यता, दुःखता, अनात्मता, प्रतित्यसमुत्पाद आदिया विषयय् बुद्धं गथे कना

बिज्यात अथे हे थौं तकं जुया च्वंगु दु । तर थुकिया विषयय् चर्चा छुं प्रसङ्गवस जूसां विषयगत मज्जुगुलि थुकियात थनतुं दिका छवये—

(१) 'बुद्धया प्रति श्रद्धा मदयेकं निर्वाण मार्गं वने फइमखु'

ध्व खँ ध्रुब सत्य खः । बुद्धया प्रति श्रद्धाया मतलब बुद्धत्वया प्रति श्रद्धा खः, सम्बोधिया प्रति श्रद्धा खः व्यक्तिया प्रति मखु, अज्ज खः निर्वाणया प्रति श्रद्धा वा विश्वास । निर्वाण घेगु मद्दु, सम्बोधि घेगु नं मद्दु, अर्हत् घेगु नं मद्दु धका उकिया प्रति विश्वास हानं व प्राप्त याये धका सुना प्रयत्न याइ ? निर्वाण घेगु अवश्यंभावी दइ धका विश्वास याना हे जक उकीयात प्राप्त यायेगु अभिलाषां सु व्यक्ति आर्यअष्टाङ्गिक मार्गं पला तइ, व व्यक्त चाहे बौद्ध जुइव्यु चाहे अबौद्ध । उकि बुद्धया प्रति श्रद्धा मदयेकं सुं व्यक्ति निर्वाण मार्गं वने मफइगु विषयय् बौद्धत नं अबौद्धत नं आश्चर्यं ताये भाःगु छुं खँ मद्दु ।

(२) श्रद्धा कुण्डल केशाया विषयय्

श्रद्धा कुण्डल केशां थःत स्याये त्यम्ह थः भाःत डाक्यात स्थाना वोगु खः । अनं लिपा

परिव्राजकपिथाय प्रव्रजित जुया द्वछिगू वाद सयकल । छन्हु शारिपुत्र महास्थविर नाप जूगु शास्त्रार्थय पराजित जुया बुद्ध शासने प्रव्रजित जू वल । तरे बुद्ध वयात 'छं दुष्टम्ह भात यात स्याना वल तसकं बांला, छ जिगु शासनय प्रव्रजित जु धका प्रशंसा याना बिज्यागु महु । बुद्धला संग्रामे वना द्रलद्वः शैव्य तयेत त्याकाः (स्यानाः) वोसानं व धात्थें त्याःगु मखु, गुम्हसिनं थःगु मने च्वंगु क्लेशयात त्याकी वयात धात्थें त्याःम्ह धाई, संग्राम जीत धाई, खुंयात स्याना थः बचे जुया त्याना वोगु धात्थेंगु 'जीत मखु, बरु थःगु मनेच्वंगु क्लेशरूपि खुंयात त्याकूसा तिनि धात्थेंगु जुइ, धका आज्ञा जुया बिज्यागु खः ।

कुण्डल केशायात भिक्षुणी याकुगु विषयय कीसं छगू खँ श्वीके माःगु दु । गुम्हसिनं पाप याइ वं गवले पुण्य धैगु याये दइमखु धका कीसं श्वीके मज्यु । पाप याम्ह न्हावले नरके जक लाना च्वनी अनं गबलें च्युत जुइमखु; धर्म याइम्ह न्हावले स्वर्ग जक लाना च्वनी अनं गबलें च्युत जुइ मखु धैगु सिद्धान्तयात बुद्ध हाकुतिना बिज्यागु दु । बुद्धया उजं ख—“यदि पाप यात धाःसा हानं पाप याये मते, यदि पुण्य यात धाःसा हानं हानं यायेगु सो ।” उकि न्हापा पापी जुया च्वंसा नं यदि भिगु ज्यायाना पुण्ययाना वन धाःसा भि जुइफु, धर्मात्मा जुइफु । तर याये धुंगु पापया फल भोग याये म्वाः वैगु मखु, भोग याइ । अथेसां पाप व पुण्य नितां अस्थिर खः, अनित्य खः क्षयधर्मा व्ययधर्मा खः । उकि दुष्टम्ह भाःतयात स्यानाः पापयाना वोसानं कुण्डलकेशां बुद्धया उपदेश न्यनाः धर्मयात श्वीकाः प्रव्रज्या याचना याःगुली वयात बुद्ध भिक्षुणी याका बिल छुं आश्रयया लें मखु । द्रलद्व मनु स्याना वोम्ह अंगुलिमालयात हे नं बुद्धं

पापपाखें लिचीका प्रव्रजित याना बिल । जिगु धापूया अर्थ खः—बुद्धं भद्रायात भात स्याना वोम्ह धका भिक्षुणी याकुगु मखु बरु धर्माचरण अभिलाषायात न्यायानुकूलं स्वीकार जक याना बिज्यागु खः ।

थुगु हे रूपं भद्रायात क्षिप्राभिज्ञा (याकनं धर्म श्वीकेफुपि) भिक्षुणीपि मध्ये अग्रस्थाने तया बिज्यागु नं भद्रां अतीते पद्मोत्तर तथागतया पाद मूले प्रार्थना याना वोगु फल अनुसारं जक खः सिवाय् ह्वासोया ज्या याना बिज्यागु मखु ।

(स्वयादिसं बुद्धकालीन श्रावक चरित्र)

(३) इल्लीस जातकया विषयय

इल्लीस सेंठया अबु आपालं धनीम्ह सेंठ खः । वं दानादि पुण्यकर्म याना मरणं लिपा शक्र देवेन्द्र जूवन । तर वया काय्म्ह इल्लीस सेंठ छु पुण्य मयागुलि इन्द्र इल्लीसया छे वना धन सम्पत्ति दान बीकल । अथेयागु नं इल्लीसया उपरे करुणा तया खः । थन काचाक सोयबले इन्द्र इल्लीसया धन लुटेयाना दान व्युगु थें च्वं । तर इल्लीस याके दुगु फुकक धन सम्पत्ति इल्लीसं कमाय् याना मुंका तःगु मखु । वयाके दुगु आपालं धन इन्द्रयागु खः अथवा वया वोम्हसिगु खः । कारण इन्द्र स्वयं धाःगु दु कि—हे इल्लीस श्व सम्पत्ति जिगु खः यदि थुकियात छं जि थें दानादि कुसल याना मयंकल धाःसा जि व फुकं लोप याना बी । उकि इल्लीसयात भिकेत इन्द्र थःगु हे धन जक दान बिल सिवाय् इल्लीसया नीज सम्पत्ति लुटेयागु महु । थुकथं इल्लीस जातकं कीत 'लुटे-याना दान व्यु' धका शिक्षा बिया मच्चं ।

(४) अजात शत्रुया विषय

अजात शत्रु प्वाथे दुबलेनिसैं बी स्याइम्ह जुया वोम्ह धका ज्योतिषपिसं भविष्यवाणी जक याःगु खः । फुक्क भविष्यवाणी सत्य हे जुइमा धैगु मद्दु । कारण न्हापा छम्ह ब्राह्मणया काय् बुल नक्षत्र आदि विचायाना सोबले तच्चतं मभिम्ह खुं ज्वीगु खन । तर अथेनं वयात भिगु संगत याके विल । लिपा व छम्ह तधम्ह विद्वान जुया वन (स्वयादिसैं—मिखा धम्मवर्ति) थुजोगु घटना कीगु जीवनेनं यक्वं जू । डाकु ज्वी धाःपि सज्जन जुइगु, विद्वान् ज्वी धाःपि नं दुर्जनया संगतं मभि जुया वनीपिला गुलि गुलि दु । अथेया कारणे जुजु विम्बिसारं, 'अजात शत्रु' (जन्म मज्जुनिबलेनिसैं याम्ह शत्रु) धका ज्योतिषपिसं नां छुना ब्यूम्ह थः काय्यात बुइ साथं वांमछो । आपालं प्रेमयाना तल । विम्बिसारं वयात अजात शत्रु धका मधाः 'कुमार कुणोक' धाइगु । यदि अजात धात्थे हे अजात शत्रु खःसा विम्बिसारं वयात उलि प्रेम मयाइगु खइ । तर देवदत्तया संगतं अजात शत्रु 'जातशत्रु' जुल ।

विम्बिसारया पालितः चिरे याकेमागु थःगु हे कर्मविपाक खः । न्हापा चैत्यय् न्हुया दय्का बीगु उगु कर्मभोग अजात शत्रु मयाकूसां विम्बिसारं भोग मयासैं गाइ मखु । उदाहरणया निति मतकभत्त जातकय् ब्राह्मणं श्राद्ध याना स्याये त्यम्ह फैचा छको म्हिल छको ख्वल । उक्किया कारण सिया ब्राह्मणं फैयात मस्या । तर व फैचा थःगु कर्मविपाकं त्वं कुटुंबया छद्योले लाना सिनावन । उकि अजातं बिपवांके थः बोयात स्याना थः श्रोतापत्ति जुइगु संस्कार तंका छोत । कारण मातृघातक, पितृघात, अर्हंतघात,

लोहितुपाद व संघभेद धयागु न्यागु महापाप मध्ये छगु जक यात धासा नं वयात थुगु जन्मय् मार्गफल प्राप्त जुइमखु ।

बी स्याइगु परम्परा अजात शत्रुया पालनिसैं तिनि जूगु खः । विम्बिसारं बी स्याना वोगु मद्दु, उकि परम्परागत बी स्याइगु दोष नं अजात शत्रुयात कलंकित यायेथाय् मद्दु । वरु थ्व सत्य खः कि कुसंगतया कारणं हे उगु अप्रिय घटना जुल । उकि बुद्धं मंगलसूत्र देशनाय् 'असेवना च बालानं ...' आदि आज्ञा जुया बिज्यागु ।

(५) देवदत्तया विषय

देवदत्त बोधिसत्व सिबेनं च्चे लागु जातक नं दु । थ्व खँय् थन छगु विचारणीय दु कि भगवान् बुद्धं प्यंगु असंखेय्य व छगु लाख कल्प तक पारमिता गुण धर्म पूर्ण याना बिज्यागु बखते वसपोल केवल ५४७ पटक जक जन्म जुया बिज्यागु मखु । ५४७ प्रकारया जातकला वसपोलं कारण दया हे जक कना बिज्यागु खः विना कारणं कना बिज्यागु मखु । उलिमच्चि कल्पया दुने असंख्य अत्याख प्रमाणं जन्म जुया बिज्यावले जन्म जन्मपत्ति हे देवदत्तं मभि जक ज्यायात ज्वी धका कीसं चिन्तना याये मफु । कारण ५४७ पु जातक मध्ये नं गुलि गुलि जातकय् देवदत्तं बोधिसत्वयात स्यंकूगु खँ दु । बुद्धं ५४७ पु जातक नं छसिकथं छगु जन्म लिपा मेगु जन्म कथं कना बिज्यागु नं मखु । अथेया कारणे जुजु मिलिन्दयात भिक्षु नागसेनं ब्यूगु लिसःयात कीसं अस्वीकार याये फइमखुथें च्वं । कारण देवदत्तं पुण्यकर्म नं अवश्यंभावी याःगु दहे दइ गुकि याना गुगु गुगुं जन्मय् बोधिसत्वसिबे च्चे लात । तर च्चे लाःसा

नं बोधिसत्त्वयापाखे हे अप्पो मनुत त्यु, वयापाखे
मत्यु धका मिलिन्द प्रश्ने हे धैतगु दु ।

उकिं जि स्वयंबले थन अन्तरविरोधया
छुं खँ दुथें मच्चं । बौद्धत मेमेगु धर्म वा दर्शनया
कोले घुसे जुया वंसां बुद्ध धर्म गबलें घुसे जुइ
फइमखु ।

अन्तस थःगु स्वतन्त्र विचार प्वंका पूज्य
अश्रघोष भन्तेया प्रति विरोध याकेगु इच्छां मखु
उकिं जि भन्तेया प्रति क्षमा प्रार्थना लिसें विचार
व्यक्त यायेगु मौका बिया बिज्यागुलीं कृतज्ञ जुया ।

छि आनन्दभूमियात थत कबा दिसँ

आनन्दभूमि छितः थत काई !

न्हू दँ ने. सं. ११०२ या

भिं लसताय् सकसितं दुनुमलनिसें

भितुना

देखाया च्वना ।

—आनन्दभूमि परिवार

ग्यसुलाःगु चश्मा तथा दिसँ

बाँलाक स्पष्ट खंका दिसँ

ग्यसुलाःगु, लबःगु व दंगु थी थी चश्मात

न्याय् माःसा वा दय्के माःसा

जिमिथाय् दुस्वः झासँ !

अप्तिक नर्म

नयां सडक, भूगोलपार्कया न्ह्योने

ने. सं. ११०२ न्हू दँया सकसितं

भितुना

दंगु, भिंगु व बाँलागु स्टेशनरी

ज्वलं माःसा भीथाय् हे दुस्वः झासँ !

आशारत्न पुष्परत्न

असं, कम्मलाछि

फोन : ११६३५

आनन्दभूमि

मस्यायगु

— फणीन्द्ररत्न बज्राचार्य

जि सी धकाः ग्याः, छि सी धकाः ग्याः, अथे हे मेमेपि नं सी धकाः ग्याः । प्राणी मात्र सी धकाः मग्याःपि सुं नं मद्दु । स्याइगु हे कीत मयःसा सीगु कीत गबले यइ ? रोणी जूसां, की सी मयः, कोह्लि जूसां की सी मयः । दं नं दं दुःख सुख सी धुंकाः बुह्ला—बुह्लि जुइ धुंकाः तक नं की सी मयः । की जक सी मयःगु मखु, की यःपि सुं व्यक्ति सीगु नं कीत मयः ।

उकि न्ह्यागु धर्मय् नं स्यायगुयात पाप धया तल । करुणामय भगवान् बुद्ध धया बिज्यात —प्राणीपित स्यायमते, पालेमते व दाय् तक नं मते । स्याय् पालेगु ज्याय् सुयातं गुहालि बी मते, आज्ञा बी मते, सहमती बी मते । संसारय् च्वंपि सुं हे प्राणीपिनिगु हिंसा याये मते । हिंसा याइम्ह व्यक्तियात भिम्ह मनु धाइमखु, सकल प्राणीपित हिंसा मयाःम्ह व्यक्तियात हे जक भिम्ह मनु धाइ ।

हत्या धयागु न परहत्या भि, न आत्महत्या हे भि । हत्यारायात समाजं गिल्ला याइ । सरकारं कसूर बमोजिम सजाय याइ । सी धुंकाः तकं कर्म विपाक भोग याय् मालि ।

बौद्ध धर्मानुसार प्राणी हिंसाया पूर्ण पाप जुइकेत स्यागु अंगं पुर्ण जुइके माः । गथे व धात्थे ज्यान दुम्ह प्राणी खः । थमं नं व प्राणी धकाः स्मू । वयात स्या हे स्याय् धयागु थःके मतिइ दु ।

स्याय्त कुतः याय्गु व कुतः बाना थें व प्राणी नं सि हे सित धाःसा प्राणातिपात जुइ । थ्व स्याता अंग पुरा मज्जुगु हिंसायात दुष्कृत पाप धाइ । स्यासि वनेबलय् गुलि कीत न्हुयाः सी, बुं पालेबलय् गुलि जीवत कुलि पालाः सी, मेगुला छाय् सासः जक दुकाय् पिक्काय्बलय् तक नं असंख्य कीटाणुत सी । तर थन कीसं इमित स्याय् धकाः मतिइ मद्दुगुलि, थुजाःगु किसिमया प्राणी हिंसायात प्राणातिपातय् ल्याः स्याना मत्तःगु खः ।

प्राणीत मध्यय् मनु सर्वश्रेष्ठ प्राणी खः । मनुखं हे जक दाःसा स्याइ, स्याःसा सी, स्याइगु सीगु सुयां मयः धकाः स्मू । थःत्त मयःगु करपिन्त नं यइमखु धयागु सीकाः थुइकाः मनुखं नियम कानून दय्कल । नियम कानून बरखिलाप याःपिन्त सरकारं दण्ड सजाय बीगु यात । थुगु पापयात धाःसा थुगु कर्मभोग योय् माली धकाः धर्मग्रन्थं व्याख्या यात ।

प्राणीत निश्वः दु मांसाहारी व शाकाहारी । मनुत बाहेक मेपि मांसाहारी प्राणीतसें स्यानाः नयां पाप लाइ धकाः मस्यू । थ्व मनुत नं मांसाहारी व शाकाहारी निश्वः हे दु । मांसाहारी जुइत छुं त्रिचाः याना च्वने म्बाः । पशुं थें छु यल व हे नइ । पशुया थः नय्त थमं हे स्याय् माः । मनु छम्हेस्यां स्यानाः तःम्हमद्धिसिनं नइ ।

शाकाहारी जुद्ध धार्मिक भावना व प्राणीमात्रयाके दया भाव दयके माः । स्याय् सकस्यानं फु, म्वाके सुनानं मफु । उकिं स्याइम्ह स्वयाः म्वाकीम्ह तःघं ।

मनू सामाजिक प्राणी खः । समाजया व्यवहाराय् म्ये, खसि, खा, घेवा पुलाः न्याय् दु । म्ये स्वयाः खसि, खसि स्वयाः खाया भाः क्रमश क्वहां वं । क्रय-विक्रयय् थथे मूल्य भेद दु थें थिमित स्यानाया पाप नं थथे हे पाः मखा जुइ । अले थःत न्याःम्ह सि, पति, की व थःत सिक्क न्याइम्ह सर्प व स्याना नइपि धुं आदि हिंसक प्राणीतय् घात यानाया पाप नं जरूर फरक फरक हे जुइ ।

मेपि पशु पक्षीत थें मनू मुलं न्याय् महु । उकिं मनूया खूनया कसूर दकले तःघं । कानूनं ज्यानमारायात जन्म कैद याःसा धार्मिक न्यायं नं अथे हे तच्चःगु कर्मभोग याकइगु जुइ । थन नं छतानिता अपवाद महुगु मखु । सुं व्यक्तियापालें सुं मनूयात स्याय्गु नियतं स्यात वा भवितव्यद्वारा जक सुं व्यक्तिया ज्यान वन घाःसा थुजाःथाय् न्यायाधीशं दक्क सबूद प्रमाणत स्वयाः थःगु स्वविवेकं मुद्दा फैसला यानाः कसूरमाफिक दण्ड सजाय याइ । थन गबलें-गिबलें अनेक कारणद्वारा मुद्दा फैसला तलं-बिलं लाःगु नं जुइ फु । परन्तु धार्मिक न्यायालयया निर्णय हामो ग्वःछि हे पाइ मखु । लःया लः दुह्या दुरु जुइक निर्णय जुइ ।

न्यायाधीशं मुद्दाया कसूर स्वयाः ज्यान सजाय तक नं याय्फु । थथे ज्यान सजाय याःम्ह न्यायाधीशयात मनू स्यानाया दोष लाइ मखु । अथे हे पाप नं लाइ मखु जुइ । युद्धय् सेनाधिकारीं अरु धाय् राष्ट्राव्यक्षं शत्रुपक्षयापित स्याय्गु आज्ञा बिइ । सिपाहीतसें मोहनिया बाहांचा स्याय्गु

स्वयाः नं तच्चः जुइक दुश्मनतय् भकाभक स्याइ । स्याय् फक्क वः युद्धया नियम थ्व हे खः । मखुसा थः सी माली । कानून नं थन स्याकुम्ह व स्याःम्ह निम्हं कसूरदार जुइ मखु । धार्मिक नियमानुसार नं थिमित छूत हे दु जुइ । कीथाय् प्रचलित धारणाकथं थःगु देश रक्षाया लागी युद्धय् सीपि वीरत स्वर्गनामी जुइ धाइ ।

बल्लाः त्याःया थ्व संसारय् थः म्वाय् करपित स्याय् मालीगु थ्व गुजाःगु विडम्बना खः । मनूतय्सं थःपि म्वाना च्वनेत हिंसक पशुपक्षीत जक मखु बफुरा निःसहाय पशुपक्षीतय् नं स्याना वया च्वन । मेगुला छाय् मनुखं मनूयात हे खंक नं मखंक नं स्याना वया च्वन । स्याका वया च्वन । थाय् थासय् ल्वापु जुया च्वन । देशां देशय् लडाइं जुया च्वन । स्याय्गु व सीगु नं न्हि व चा थें न्ह्याना च्वन । बुद्ध बल, क्राइष्ट बल, गान्धी बल । हिसायात पनां पने मफु । अय्सां कीसं धाय्गु याना वया च्वना—म्वा व म्वाय्ब्यु । स्याय्गु स्वयाः मस्याय्गु तःघं ।

बुद्धकालीन गणाचार्यपिं

— रत्नसुन्दर शाक्य

भगवान् बुद्धया समय ६२ प्रकारया मिथ्या धारणात प्रचलित जुयाच्चंगु खः । उगु ६२ प्रकारया मतयात (सिद्धान्त) खण्डन यानाः बुद्ध थःगु छुट्टै मत (सिद्धान्त) पिकया बिज्यागु खः । उगु ६२ प्रकारया मतखे खुम्हेसिगु नां व मत उवले तस्सकं प्रख्यातगु जुयाच्चन । इपि खुम्ह गणाचार्य (गण+आचार्य) पिंगु नां व इमिगु मत थुकथं जुयाच्चन—

- (१) पूर्ण काश्यप — अक्रियवाद ।
- (२) मक्खली गोशाल — संसार शुद्धिवाद ।
- (३) अजित केश कम्बल — उच्छेदवाद ।
- (४) पकुध कात्यायन — अन्योन्यवाद ।
- (५) संजय बेलट्ट पुत्र — विक्षेपवाद ।
- (६) निगन्थ नाथपुत्र — चातुर्याम ।

(१) पूर्ण काश्यपया कथन थुकथं खः— पाप पुण्य धैगु छुं मखु, छं चाहे स्यायगुया, पालेगुया, शास्तिया, ख्यायगुया, खुयाका, डांका मारेया, मखुगु खँलहा, परस्त्री-परपुरुष गमनया, उकिया छुं पाप लगे जूइमखु, गंगा खुसिसिथे च्वनाः दान, पुण्यया, यज्ञया, अथेयासां छुं पुण्य दैमखु । थ्व मतयात “अक्रियवाद” धयातल ।

(२) मक्खली गोशालया कथन थथे खः कि प्राणीत अपवित्र जुइगुया न छुं हेतु दु न कारण हे, नापं प्राणीतेगु शुद्धतायागु नं छुं कारण

मदु । विना हेतु व कारण हे मनूत (प्राणी) शुद्ध ज्वीगु । चाहे सुं मूर्ख ज्वीमा वा विद्वान, फुक्कंसिया दुःख नाश यायेत ८० लाख योनिया चक्रे चाहिला तिनि ज्वी । थुगु मतयात “संसार शुद्धिवाद” धयातगु दु ।

(३) अजित केश कम्बलं धाइ कि दान, यज्ञ थ्व छुनं मदु । भिगु, मभिगु कर्मया छुं फल दैमखु । न थुगु लोक हे दु, न परलोक हे । मनूतेगु शरीर पृथ्वि, जल, तेज, वायु थ्व प्यंगु धातुं बने जूगु खः । सीधुंका फुक्कं धातु थःथःगु रूपे हिलावनी । सीधुंका छुं नं बाकि दै मखु । थ्व मतयात “उच्छेदवाद” धयातल ।

(४) पकुध कात्यायानया कथन खः कि संसारे न्हेगु चीज दु, गुकियात न सुनां दय्कुगु न सुनां दय्काव्युगु । व न्हेगु पदार्थ खः—पृथ्वि, जल, तेज, वायु, सुख, दुःख व जीव । न सुनां सुयातं दाइगु खः न दाय्का च्वनिगु हे खः । यदि सुनां सुयागुं छथों शस्त्रं ध्यना ब्यूसा वयागु व शस्त्र व न्हेता चीजे (पदार्थ) दुने घुसे जूगु दै । थुकि बाहेके मेगु छुं मदु । थ्व मतयात “अन्योन्यवाद” धयातगु दु ।

(५) संजय बेलट्ट पुत्रया कथन थथे खः कि परलोक दु वा मदु व जि मस्यु । दु अथेनं धाय्मखु, मदु अथेनं धाय्मखु । भिगु मभिगु

कर्मया फल दु मदु व नं घाय्मफु । तथागत मृत्युं
लिपा दै मदै व नं घाय्मफु । श्रुगु मतयात
“विक्षेपवाद” घयातल ।

(६) निगन्थनाथ पुत्र जैन संघया गुरु
खः । वयागु उपदेशयात ‘चातुर्याम’ धाइ । गथेकि
बौद्धते “पञ्चशील” ।

चातुर्याम उपदेश थुकथं खः—

- (१) प्राणी हिंसा मयाय्गु ।
- (२) कुठा खँ मल्हाय्गु ।
- (३) खुया मकाय्गु ।
- (४) देह दण्डन याय्गु ।

भगवान् बुद्धं थःगु सिद्धान्त (मत) या
न्ह्योने इमिगु मतयात पुरातवरं फुसुलुगु साबित
याना क्यना बिज्यात । उं पि (खुम्ह गणाचार्य)
बुद्ध उत्पन्न ज्वी न्ह्यो गाक्कं हे यशकीर्ति लाभान्वित
जुयाच्चं पि खः । सिद्धार्थ बुद्ध जुइधुंका वसपोलं
थःगु धर्मयात सुआख्यात रूपं छुटे छुटे ज्वोक कना
बिज्याय् फुगुया कारणं उपतिस्स व कोलित थें
जाः पि उवलेया पि महान् विचारकत बुद्धया शिष्य
जुयाः अग्रश्रावक तर्क जुल । बुद्धया मूल शिष्य पि
महाकाश्यप, महाकात्यायन स्थाविर (भिक्षु) पि नं
उलि हे ग्यं पि विचारकत खः । लोके ६१ अर्हन्त पि
दय्धुंका छपु लँय् निम्ह मवसे छम्ह छम्ह जक
वना धर्म प्रचार यावनेगु उपदेश बीधुंका वसपोल
बुद्ध स्वयम उरुवेलाय् बिज्यात । अन उरुवेला
काश्यप, नदिकाश्यप, अले गथाकाश्यप स्वम्ह
जटिलपिन्त धर्माविोध याके धुं बले अन हे दोछिम्ह
शिष्य पि वसपोलया संघे दुध्यात ।

बाराणशियाम्ह कुलपुत्र यशकुमार, कुरु
देशयाम्ह कुलपुत्र राष्ट्रपाल थें जाः पि कुलवान,
धनवान, यशवान पि काय्मचात भिक्षु जूवःगुया
कारणं यानाः नं बुद्ध व भिक्षु महासंघयात उवले-

यापि मनुतसें गाक्कं श्रद्धातया माःगु व्यवहार
याना हःगु खः । गुकियाना बुद्ध व बुद्धया
श्रावकशिष्यपिन्त यक्को यक्को लाभ दयावल ।
तर व लाभ दयावगु उं पि गणाचार्यतेसं स्वया
चवने मफुगुया कारणं याना अनेक तरिकां बुद्ध व
भिक्षुपिन्त वदनाम याय्गु चेष्टा यानाहल ।
थुगु खँय् यथार्थ रूपं बाँलाक सीकेत “बुद्धकालीन
परिव्राजकहरू” धैगु सफूती उल्लेख याना तःगु दु ।

खुम्ह गणाचार्यत मध्ये वयोवृद्धम्ह गणा-
चार्य पूर्णकाश्यपं इष्या व द्वेषया कारणं याना
बुद्धलिसे ऋद्धि क्यनेगुया दावा यात । उकिया
कारणं याना हे उम्ह गणाचार्यया तस्सकं बेइज्जत
जुया आत्महत्यायाना सिनावने माल ।

जैनसंघया गुरु निगन्थनाथपुत्र नं थः
स्यःस्यःलापि शिष्यपिपाखें बुद्धयात पराजित
याय्त विभिन्न किसिमं म्वेमेनिक तर्क यायेगु
स्यना विवाद याके छवत । तर विभिन्न तर्क ज्वना
सम्बाद याः वः पि छम्ह हे ल्याहाँ वगु मखु । फुक्कं
हे सम्बाद यायां थः पराजित जुया बुद्धयाके क्षमा
फोना बुद्धया हे अनुयायी जुल । निगन्थनाथपुत्रया
ऊन ऊन बुद्धप्रति द्वेष भाव बढे जुया वल, उकि
याना वयागु चित्ते शान्ति दुगु मखुत । गवले
वयाम्ह अग्रम्ह उपासक उपालि गृहपति बुद्धया
उपासक जूगु सिल, उवले वयात तस्सकं हे डाहा
जुल । न्हापां छम्हनिम्हस्यां धावलेला पत्या हे
मज्जुगु खः । व थहे उपालिया छैय् वना परिक्षा
यात, धात्थें खगु हे जुयाचवन । वयात उपालि
गृहपति बुद्धया उपासक जूवले डाहा मज्जुगुनं
गथे ! छायांघासा उपालि गृहपति वया निंति उलि
हे ग्यंम्ह खः गुलिकि बुद्ध व भिक्षुपिनि लागि
अनाथपिण्डक महाजन । निगन्थनाथपुत्रं उपालि
गृहपतिया छैय् हे म्वाहि ल्हूत ? उकिया सन्तापं

भामन्दमूमि

हे वयागु देहान्त जुल ।

थौंकन्हे न्ह्याथायानं न्हून्हुगु मत पिकाय्त सनीपि खने दु । मानो फुक्कं हे गणाचार्य ज्वी चाहे जूपिथें च्वं । थौंकन्हे अजापि महापुरुषनं दु, गुपिकि बुद्धं हे कनाथकूगु उपदेशया छुं सारगु छगु खँ ज्वनाः थः तःघं जुया ज्वी । वया अनुयायी ज्वीपिसनं थ्व मस्यु कि थ्व उपदेशला २५०० दँ न्हापा हे बुद्धं कना थकूगु दु ।

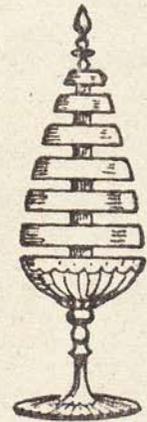
घात्थें थःत, परयात, समाजयात, देशयात मि याय्गु खःसा सुयागुं मतखे मिखा तिस्सिना दुहां मवंसे थःपिसं हे अध्ययन, मनन यांनाः अले अनुभवं थ्वीकाः विश्वं मानेयाना च्वंगु बुद्ध-धर्मयात (शान्ति सन्देश) मह्येकुसे स्विकार याय्माः । गुकिं कीगु व्यक्तित्व, विचार, यश वृद्धियांना बी । लिपा सुगति प्राप्त ज्वी ।

भित्तुना

न्हूगु नेपाल सम्बत् ११०२ व म्हपुजाया लसताय् सकसिगुं
जय ज्वीमा, मंगल ज्वीमा, भिं ज्वीमा धका
दुनुगलंसिं भिगु मनं तुना च्वना ।

- 卐 हिमाल आयरन एण्ड स्टील प्रा० लि०
- 卐 भाजुरत्न इन्जिनियरिंग एण्ड सेल्स प्रा० लि०
- 卐 स्यामुकापु इन्टरनेशनल
- 卐 स्याकार कम्पनी प्रा० लि०
- 卐 हिमाल अक्सिजन प्रा० लि०
- 卐 लक्ष्मी उद्योग प्रा० लि०
- 卐 मैनेजमेन्ट सर्भिसेज प्रा० लि०
- 卐 हिमाल एजेन्सी

उद्योति भवन, कान्तिपथ
पो. ब. नं. १३३
फोन : ११४९०, १४३२७

जिम्थाय् चिकं स्वायेकं द्विकपिन्त न्हाकीगु वाहन
भिंभिगु वाइस्कलत दु, कया: ई नाप न्हाना दिसँ !

नां दंगु बाइस्कलत—

~ रेली ~ बि. एस. ए. ~ हकुँलस ~ हिरो ~ हिन्द ~ आदि

य:य:गु ल्यया: का: भासँ—

पञ्चनारायण अष्टनारायण

(दकले न्हापांगु बाइस्कल पस:)

११/३०, कमलाद्धि त्वा:, ये

फोन : ११९३७

ने. सं. ११०२ न्हू दँया भितुना

नापं

लसकुस

यक्व डिजाइनया बाँलागु भिंगु पाईट व कमीजया नापं

मेमेगु त:ताजिगु कस्मेटीक सामानया लागी

लुमंका दिसँ !

सरीना इम्पेक्स

कोजी सुपर मार्केट, न्यूरोड

सम्पादकयातणी

हने बहम्ह सम्पादकजु,

नेपाःया छगू जक लय् बौद्ध पत्रिका "आनन्दभूमि" गत आषाढ महिनाय् समय अनुसार प्रकाशित जूगुलि जितः लय्ताः वः । तर थ्वहे गुरु पुन्ही वर्ष ६ अंक ३ स २२ पृष्ठे छगू अद्भुतगु खँ प्रकाशित जुल । व खः आषाढ पुन्हीया प्यंगू योग । वास्तवे आषाढ पुन्हीया प्यागू योग धका च्वया प्रकाशन याय्या लागी पत्र छ्वै हैम्ह जि हे खः । अय् जूसां जिगु अनुमति विना आषाढ पुन्हीया प्यंगू योग धका व क्वे प्रेषक हिराकाजी सुइका धका, सम्पादक मण्डलं पत्रिकाय् छापेयाना बिइगु गन तक न्यायोचित जू ?

आषाढ पुन्ही खुनु तुषित देवलोके महामाया देवीयात अभिधर्म देशना भगवान् बुद्धं याना विज्यागु मद्दु घैगु जूसा आः कीसं थ्वीका च्वनागु, अध्ययन याना च्वनागु अभिधर्म पिटक भगवान् बुद्धं छु समय गन देशना याना विज्यागु जुल ले ? हानं पृथ्वी लोक देव भुवन घैगु गुलि तापाः घैगु प्रमाणया लागी सफूत जि क्यना बी ।

अकि सम्पादक मण्डलं न्यायोचित मिखां

स्वया विज्यासे आः प्रकाशित जुइगु 'आनन्दभूमि' पत्रिकास यथोचित भूल सुधार याना बीत हादिक अनुरोध याना च्वना ।

भवदीय

हेराकाजी सुइका

(भगवान् बुद्धं तुषित देवलोके माता महामाया देवीयात अभिधर्म देशना याना विज्यागु घैगु मूल पालि त्रिपिटके गनं नं मद्दुगुलि मिले मजू । तर अत्यसालिनि अर्थकथा, टीका अनुसार जक ठीक जू ।

मूलपालि त्रिपिटके 'अभिधम्म' व अभि-विनय धका घैतगु शब्द उगु अवस्थाय् छु अर्थे लगे याना तःगु खः आः अभिधर्म घैतगुयात मखु । मज्झिमनिकाय 'किन्ति' सूत्र छक ब्वना स्वःसा ज्यू ।

यगु थजु थ्व छगू तःघंगु विवादास्पद जुया च्वंगु विषय खः । भगवान् बुद्धं अभिधर्म देशना सारिपुत्र महास्थविरयात कना विज्यागु घैगु छगू स्यल्लागु तर्क नं दु । श्रावक भाषित घैगु नं छगू धारणा दु ।) (सम्पादक)

नेपाः पिने कालिम्पोङ्गं पिहाँवषा च्वंगु नेपालभाषाया छगू जक लय्पौ

झोगु भाषा, साहित्य, संस्कृति व बौद्ध धर्मया जः

धर्मोदय

यात

लेख रचना बिया व ग्राहक जुया व थःगु ज्याखँ ताःलाकेत बिज्ञापन बिया ग्वाहालि याना दिसँ । दच्छिया ल्हापं मोरु नीतका जक ।

धाय्ला अःपु

— रामभक्त प्रधान, भोत

धाय्ला गुलि अःपु याय् थाकु
पञ्चशील काय्बले गुलि याऊ
विहारं पिहां वय्वं लोमनीगु
घाइबले मदय्कं मगागु शील

बुद्धं सुंहे शत्रु मित्र मरु घाःगु न्यंसां
थःगु आखिर तरे मजुइवं थः तंचाइ
थःगु धगं शत्रु मित्र बुया वै
शान्ति क्रान्ति नितां थःगु हे ह्लाःती लाइ

भगवान् बुद्ध उलि हे खुशी जुइ
उपासक उपासिका मिले जूगु खना
थःम्हं सेंका मेपिसं दय्कीला
थःहे भिनेमाः थःहे मस्यनेमाः

नियम पालन याय्गु खः
उपासक ज्वीगु बुद्ध म्हसीकेगु खः
उपकारी ज्या छगू दान खः
ब्बीं वासःथें धर्म सैगु खः

पुण्य भूमि नेपाले भाग्य मानि ज्वीत
बुद्धया शरणय् वनेमाः न्हं
दु घका धर्म मयाय्गु
खः जीवन थःगु स्यंकेगु न्हं

दंगु, भिंगु, ग्यसुलाःगु व ल्वःवनापुगु नाइलनया

स्वाय्न् मोजा त ज्वनाः छिकपिं सकसितं

ने. सं. ११०२ या भित्तुना

देखाः वयाच्चवना ।

धर्मविर नरेशविर शाक्य

असं, येँ

फोन : १३९९७

१६ श्रुत्यायै

भगवान् बुद्धं विनयनीतिं छाया दयका विज्यागु ?

(१) संघो रत्तञ्जु महन्तं पत्तो होति—
संघपि दया वया अपो समय वितय जुल धायेवं ।

(२) संघो वेपुल्लं महन्तं पत्तो होति—
संघ परिषद् (संख्या) आपा दत्त धायेवं ।

(३) संघो लाभग्ग महत्तं पत्तो होति—
संघपिन्त लाभसत्कार आपा जुल धायेवं ।

(४) संघो बाहुसच्च महत्तं पत्तो होति—
संघपि बहुश्रुतपि (विद्वान्पि) आपा दयावल
धायेवं । ध्व प्येगु शिक्षापद दयेके मागु कारण यात
आसवट्टानीय कारण धका पाराजिका पाली उल्लेख
यानातगु दु ।

(१) संघपि यक्को दत्त धायेवं, (२)
संघपिन्त यक्क लाभसत्कार प्राप्त जुल धायेवं,
(३) संघपिनि यश कीर्ति च्चे ध्यन धायेवं, (४)
संघपि बहुश्रुत विद्वान्पि आपा दत्त धायेवं, (५)
संघपि भिक्षुजुया आपा समय वितय जुल धायेवं
ध्व कारण न्यागु शिक्षापद दयेके मागु हेतुयात
आसवट्टानीय कारण खः धैगु मज्झिमनिकाय
मज्झिमपण्णासक भद्दालि सूत्रय उल्लेख याना
तःगु दु ।

शिक्षापद दयेका विज्यागुया आनिसंस (फाइदा)

- (१) संघसुट्ठुताय— संघयात भिकेया लागि,
- (२) संघफासुताय— संघया सुख सुविधाया लागि,
- (३) दुम्मकूनं पुग्गलानं निग्गहाय— दुश्शील
पुद्गलपिन्त निग्रह याये लागि,
- (४) पेसलानं भिक्खुनं फासु विहाराय— प्रिय-
शीलि भिक्षुपिनि सुविधाया लागि,
- (५) दिट्ठधम्मिकानं आसवानं संवराय— ध्व
जन्मय आश्रवं (क्लेशं) संयम ज्वीकेया
लागि,
- (६) सम्परायिकानं आसवानं पटिघाताय— पर-
लोकयनं आश्रव क्षयया लागि,
- (७) अप्पसन्नानं वा पसादाय— अप्रसन्नपिन्त
प्रसन्न यायेया लागि
- (८) पस्सन्नानं भिय्यो भावाय— प्रसन्न जूपिन्त
अपो लयत्तायकेया लागि ।

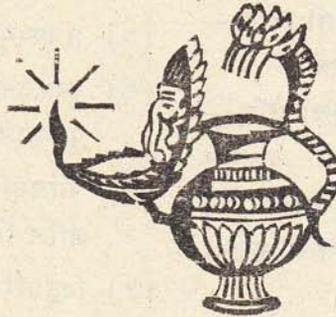

नूगु नेपाल सम्वत् ११०२ लय्

सकस्यां मिं ज्वीमा धका

भितुना

देव्याया चवना ।

क्रिष्टल परिवार—

भिमरत्न, हर्षरत्न

- * होटल क्रिष्टल, येँ
- * होटल सिद्धार्थ, येँ
- * होटल न्यू क्रिष्टल, पोखरा
- * क्रिष्टल उलन्स इन्डस्ट्रिज, येँ

समाजसेवा र बुद्ध

सेवा गरेमा मेवा पाइन्छ भनी देखावटी सेवा गर्ने फलाभिन्नापी मानिस धेरै हुन्छन् । मेवाको लागि सेवा गर्नुलाई सेवा भनिँदैन त्यो त खालि व्यापार मात्र हो । यस्तो सेवा लिनु र दिनुको एक विनिमय मात्र हो । मानिस सामाजिक प्राणी भएकोले व्यक्तिभन्दा पनि समाजको हित हुने कुरा सोच्नु र गर्नु नै मानिसको लागि सेवा हो ।

सेवाको मूल्यलाई अङ्गीकार गरी हाम्रो देशमा समाज सेवाको भावना जगाउन स्वयं राजारानी तत्पर छन् । रानी स्वयं जनसमक्ष उभिएर समाजसेवकहरूमध्येको प्रमुख सेविका बनेर आफूलाई समाजसेवामा अर्पेको कुरा हाम्रो समक्ष छ, यो नेपालीको गौरवको कुरा हो ।

संसारका ठूलाबडाहरू जति पनि प्रयास गर्छन् समाजकै लागि गर्छन् । वैज्ञानिक, राजनैतिक, दार्शनिक, धार्मिक जोसुकै होस् सबैले समाजकल्याणार्थ नै आफूलाई अर्पेका हुन्छन् । एशियाका ज्योति भगवान् बुद्धले आफूलाई अर्पेर समाजसेवकहरूमध्ये एक अग्रगण्यको रूपमा आफ्नो स्थान सुरक्षित राखेको छ । आफू असल, राम्रो हुने, सके-सम्म अरुको उपकार गर्ने र समाजको अहित नहुने कल्पना

नै सँघे गर्ने यी तीन कुरा बुद्धले समाजसेवाको मूल आधार मानेका छन् । बुद्धले आफूला एक महान् उपदेशक मात्र कहलाएका थिएनन् अपितु राजपाट छोडेर, गृहस्थ त्यागेर गाउँ गाउँका दुःखी पीडितहरूका बीच आफूलाई अर्पेर घरघर दैलोदँलोमा पुगेर आफ्नै उदाहरण बनेर संसारमा सेवा सुश्रूषाको नमूना छोडेका छन् । भिक्षु संघ स्थापना गरी बुद्धले भिक्षुहरूलाई अह्लाएका छन् कि उनीहरूले एकै ठाउँमा बसी हात बाँधी बसिरहने होइन, नगर शहर गाउँ ठाउँका कुनाकाप्चामा पुगी बहुजन हिताय बहुजन सुखाय हुने काममा लाग ।

बुद्धको उपदेशलाई हृदयङ्गम गरी पालन गर्ने राजामा सम्राट् अशोकको नाम अग्रगण्य छ । राजा प्रजाको लागि हो, प्रजाको हित सुविधा नै राजाको परम कर्तव्य हो भनी ठान्ने अशोकले बाटाका दुवै किनारामा वृक्ष लगाउन लगाए । पिउन र सिँचाइको लागि पर्यन्त पानीको व्यवस्था गराइदिए । मानिसको अतिरिक्त पशुपर्यन्तको लागि अस्पताल बनाउन लगाए र जनतामा आइपरेका पीर मर्कालाई अनुमोदन गरी यथाशीघ्र समाधान गर्न लगाए । यसैगरी बुद्धका अनुयायीहरू राजादेखि रङ्गसम्म एक न एक प्रकारका राष्ट्रसेवक,

समाजसेवक र परोपकारी बनेर गए । कर्मवादी बुद्ध मुख मात्र चलाउँदैनथे किन्तु हात पनि चलाई समाज बीच उभिनथे । आफैले अशक्त भिक्षुको स्याहार गरेको र अछूत मानी समाजमा घृणित पारिएका सुनौत पोडेलालाई भिक्षु बनाई सामाजिक छुआछूतको भेदभाव हटाएर विकृत समाजलाई सुधारे । यस्ता सच्चा सेवाको व्याख्या गरेर सकिन्छ ।

हालै आएको अतिवृष्टिले नेपालका विभिन्न भागमा अपूरणीय धनजनको क्षति भएको छ । यसको लागि निरीक्षण र समवेदनाले मात्र दुःख आपतमा परेकाको उद्धार हुँदैन । समाजसेवक कहलिएकाहरू आफ्नै-आफ्नो व्यक्तिगत काममा मस्त र व्यस्त भइदिएकाे खण्डमा विपतमा परेका र परंलागेकाहरूको प्रति सेवा कहिल्यै पुग्दैन । समाज सेवकहरू स्वार्थी बनेमा सरकारी

वा विदेशी जुनसुकै सहयोग पनि अपूरो भई सदुपयोग हुन सभेत कठिन हुन्छ । तब समाजसेवा लाउड स्पीकरको चर्को स्वर मात्र हुनेछ र हुनेखाने सम्पन्नहरूले सभागृह भर्नेछ । अनि सेवाबाट सशक्तहरू मात्र फन तगडा हुनेछन् र अशक्तहरू पाखापारि हुत्तिन गई कुकुरभन्दा गएगुञ्जेको जीवन यापन गरी स्वदेशमै बिरानो भई मर्नेछन् ।

सेवा निरन्तरको क्रियाकलाप हो । परेको बेलामा मात्र अग्रसर हुने भनी पर्खी पर्खी गर्ने कुरा यो होइन । यसको सोचाइ गराइ ३६५ दिन नै यथावत् रूपमा सक्रिय भइरहनुपर्छ । यस्तो सेवामा संलग्न हुने सम्पूर्ण समाज-सेवकहरूमा समाजसेवा दिवसको उपलक्ष्यमा तनमनले सदासर्वदा सक्रियसेवामा संलग्नमै उन्नति प्रगति गर्न हामी शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

नेपालभाषा दबूया नां जाःम्ह कलाकार
भाजु भृगुरामया १०६६ निसैंया म्ये
थौंया लोकं ह्याःम्ह व नासलं लीम्ह गायक
भाजु मदनकृष्णया ११०१ तकया म्ये
स्वाथें माःहनातःगु सफू थ्व हे छगू

म्ये दबू

जौ १०८

चू ३/- जक्क

पासासुना

असं, येँ

Note :—The continued protion of the “What is This Religion ?” This last issue will be published in the next issue.

श्री ५ महाराजाधिराजबाट महाविहारको समुद्घाटन

श्री ५ महाराजाधिराजबाट महाविहारको समुद्घाटन

ललितपुर, आश्विन २० गते । श्री ५ महाराजाधिराज सरकारबाट आज दिउँसो आयोजित विशेष समारोहमा स्थानिय सुधरानिर श्री शिवदेव संस्कारित वंकुलि श्री रुद्रवर्ण पुनर्निर्मित महाविहारको बौद्धशास्त्र अनुसार समुद्घाटन गरिबक्स्यो ।

त्यस अघि मौसूफ सरकारबाट उक्त महाविहारका भगवान् बुद्धको दर्शन तथा पूजा गरी प्रसाद ग्रहण गरि बक्सेको थियो ।

मौसूफ सरकारबाट महाविहारमा कुँदिएका अनेक ऐतिहासिक कला कृतिबारे पनि रुचिपूर्वक जानकारी लिइबक्सेको थियो ।

श्री ५ महाराजाधिराज सरकारमा उक्त महाविहारको संपूर्ण वृतान्त भिक्षु सुदर्शनले जाहेर गर्नु भएको थियो । मौसूफ सरकारको सवारी सहयोग समितिका सदस्य सप्तज्योति शाक्यले चलाउनु भएको थियो ।

श्री ५ महाराजाधिराज सरकार मन्त्रमा राजभइ बक्सेपछि मौसूफ सरकारमा सो महाविहार सहयोग समितिका कोषाध्यक्ष जोगराज शाक्य तथा सदस्य धर्मराज शाक्यले व्याज र कार्यक्रम तथा थकाली नोकू हेराकाजी शाक्यले बुद्ध भगवान्को मूर्ति उपहार चढाउनु भएको थियो ।

त्यस अवसरमा सहयोग समितिका सचिव कुलबहादुर शाक्यले अभिनन्दन पत्र पढेर चढाउनु भएको थियो ।

श्री ५ महाराजाधिराज सरकार समारोहमा सवारी होइबक्सिदा विहारको मूल ढोकादेखि नै बौद्ध संस्कृति अनुसार थकाली नोकू र अजीहरूद्वारा सुनको टुटी भएको चाँदीको कलशबाट सवारी मार्गबाट मन्त्रसम्म नै जलधारा चढाउँदै पवित्र पारिएको थियो र त्यसवेला सांस्कृतिक बाजा पनि बजाइएको थियो ।

समारोहमा श्री ५ युवराजाधिराज सरकार तथा राजपरिवारका अन्य सदस्यहरू पनि सवारी भइ बक्सेको थियो ।

प्रधानमन्त्री, राजसभा स्थायी समितिका सभापति, मन्त्रीगण, राजदूतहरूको पनि त्यहाँ उपस्थिति थियो ।

समारोहको प्रारम्भमा महाविहारका बालिकाहरूको राष्ट्रिय गान भएको थियो । सहयोग समितिका सदस्य श्री नरेन्द्र नरसिंह शाक्यबाट स्वागत भाषण गर्दै भन्नुभयो, चौधशय वर्ष अगाडिका लिच्छवि कुलकेतु श्री शिव देवराजाबाट विहारको निर्माण गर्नुभइ स्वयं राजा भइ त्यस विहारमा बस्नु भएको र त्यसपछि राजा रुद्रदेवबाट त्यस विहारको पुनर्निर्माण गरी शिवदेव संस्कारित रुद्रवर्ण महाविहार नामाकरण गरिएको कुरा बताउनु भयो ।

सहयोग समितिको सह-सचिव श्री केशराज

शाक्यले महाविहार पुनर्निर्माणको प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नु हुँदै श्री ५ को सरकार विशेष कार्यक्रम अन्तरगत आवश्यक सामान ईटा, काठ, सिमेन्तिको लागि रु. १४००००।- चौरानब्वे हजार रूपियाँ र स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट नगद रु. ३२००००।- (बत्तीस हजार) सहयोग पाएको र विहारका सर्वसंघबाट यथाश्रद्धा चन्दा ५५७५०।५० (पचपन्न हजार सातशय पचास रूपियाँ पचास पैसा) सर्वसंघका सदस्यबाट श्रमदान र सर्वसाधारण जनताबाट पाइएको श्रमदान गरी ३६००००।- को २६०० श्रमदान उपलब्ध भई नपुग ३७००००।- खर्च विहारको कोषबाट बेहोरिएको कुरा भन्नुभयो। साथै विहारकै श्री पद्मराज शाक्यले २९००००।- खर्च गरी जीर्ण स्वरुणद्वारको अंश पुनरुद्धार गरिएको कुरा पनि बहल्ले भन्नुभयो।

थाई भिक्षुहरू बैंकक प्रस्थान

बुद्ध सम्बत २५२५ आश्विन २९ गते (२०३८) बैंकक स्थित राजकीय वात् पकनाम भासिचरन विहारका प्रमुख भिक्षु धर्मविर राजमहामुनि र चोन्पुरी स्थित चित्त भवनको प्रमुख भिक्षु किति बुद्धो महास्थविर आनन्दकुटी विहारमा हुन लागेको थाई-नेपालीहरूको संयुक्त कठिन चीवर दान उत्सवमा भाग लिन आउनु भएका थिए।

थाई भिक्षुहरूलाई त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमान स्थलमा आनन्दकुटी विहारवासी भिक्षुहरू, आनन्दकुटी दायक सभाका पदाधिकारीहरू तथा लुम्बिनी विकास समिति र उक्त संयुक्त कठिन चीवर दान उत्सवका अध्यक्ष लोकदर्शन बज्राचार्यले स्वागत गर्नु भएको थियो।

थाई भिक्षुहरू कठिन चीवर दान उत्सव पछि गत कार्तिक १ गते थाइलैण्डको लागि प्रस्थान गर्नु भयो। त्रिभुवन विमानस्थलमा भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर प्रमुख

अध्य भिक्षुहरू र दायक सभाका सदस्यहरूले विदाइ गर्नु भएको थियो। त्रिभुवन विमानस्थलमा थाई राजदूत तथा लुम्बिनी विकास समितिका अध्यक्ष श्री लोकदर्शन पनि उपस्थित थियो। त्यहीँ आनन्दकुटी विहारको तर्फबाट स्वयम्भू चैत्य वृद्धवटा थाई भिक्षुहरूलाई श्री तीर्थनारायण मानन्धरले उपहार स्वरुप प्रदान गरियो।

अब यताउता चहार्नु पर्दैन !

हामीकहाँ पसोस् तपाईंलाई चाहिने

हरेक स्टेशनरी सामान उचीत

मूल्यमा उपलब्ध छ।

नयाँ नेपाल सम्बत्को

शुभकामना सहित

स्टेशनरी व आर्ट कन्सर्न

प्युखा, काठमाडौं

फोन : १३६१५

वर्षावास सिधल

आश्विन २७ गते। कतिपुन्हीखुनु भिक्षुसंघपि मुना आनन्दकुटीया उपोसथ गृहे पवारणा याना विनय नियम कथं वाक्य व्वना वर्षावास सिधय्का बिज्यात। वर्षावास स्वलाया दुने भिक्षुपिनिपाखे पुरेज्वी साःगु नियमया बारे छल्कलं लिया भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं ओवाद वा सुकावया रूपे धैबिज्यात—विनयनीतियाबारे न्हापां उत्कृष्ट

(उत्तम) कथं विचाः। याय्माः, अनलि मध्यस्तरं
अलेतिनी हीन कथं विचाः याय्गु। यःत द्विकथं जक
विचाः मात धाःसा विनय नीति धैगु सफुती हे जक ल्यना
चवनी। व्यवहारे छुं खने दै मखु।

कतिपुन्हीखुनु सुथे बुद्धपूजां लिपा भिक्षु अमृतानन्द
महास्थविरं वर्षावासया बारे व्याख्या याना धैबिज्यात—
बुद्धया पाले न्हापांनिसै वर्षावास चवनेमाः धैगु नियम मदु।
छपासं भिक्षुपि मच्वंसे धर्मं प्रचार याः वने माःगु चलन
जुया चवन। वावःसां भिक्षुपि जुया चवन। अबले एक
जीवित्तीन्द्रियगु घांसे पला तय्गु नं दोष धैगु अबोद्धतय्
विश्वास दुगु जुया चवन।

उकिं परम्परानिसै धर्मया विश्वास दुपिनि
वर्षावास स्वला छथासं चवनेगु नियम कथं भगवान् बुद्धं
नं भिक्षुपिन्त वर्षावास चवनेमाः धका नियम दय्का
बिज्यात। स्वला छथासं चवना भिक्षुपिनि सय्के सीके नं
खनी, ध्यान भावनानं अभ्यास याय् खनी, वां दाय्का म्हं
मफ्यका नं चवने म्वाःल। छथासं मच्वंसे धर्मं प्रचार
याःजुगुलि अध्ययन नं याय् मखं; ध्यान भावना नं अभ्यास
याय् मखं। वर्षा स्वलाया छथासं चवने दत धाःसा ध्यान
अभ्यास याना आध्यात्मिक गुण नं उत्तति याय् खनीगु
फाइदा खंका भिक्षुपिन्त वर्षावास चवनेगु नियम भगवान्
बुद्धं दय्का बिज्यागु खै धैबिज्यात।

छल्कपटीतालं भगवान् बुद्धयात् सम्भोष याय्फै
मखु, अप्रमादी जुया होश तथा वर्षावास्त स्वलाया नियम
बाँलाक पालन याय्माः धका भगवान् बुद्धं भिक्षुपिन्त
न्वाइगु खै नं भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं लुमंका
बिज्यात। लोभ व अभिमान कम याय्त् भिक्षा वनेगुली
उत्साह बडे याय्त् निमन्त्रणाय् भोजन वनेगुली भगवान्
बुद्धं अनुत्साही याना बिज्यागु खै नं न्ह्यथना बिज्यात।
छाय् धाःसा साक्क नय्गुली जक आशा ज्वी यो। लाभ

दय्केगु जक इच्छा जुया चवने यो।

वर्षावास सिधया लिपायागु पुन्हीतक कठिन चीवर
दान बीगु चलन दु। कठिन चीवर बीगु उत्तमगु पुण्य
खः। छाय् धाःसा दच्छिया छक हे जक दानबी ज्यू।
व नं वर्षावास च्वपि दुसा जक, छम्हेसित छक हे जक,
निकः नं बी मज्यू। उकिं थाकुगु पुण्यक्रिया धाःगु।

निहनेसिगु कार्यक्रमे भिक्षु कुमार काश्यपं परित्राण
पाठ व धर्मदेशना याना बिज्यात।

थाई-नेपाल कठिन महोत्सव

आश्विन २९ गते। आनन्दकुटी विहारे भव्यकथं
आयोजना जूगु थाई-नेपाल सामूहिक कथं कठिन चीवर
दानकार्य नेपाली भिक्षुपिनिपाखें अध्यक्ष जुया बिज्याःम्ह
भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर समक्ष पञ्चशील प्रार्थनां
शुरूजुल। उगु समारोहे थाई भिक्षुपिनिपाखें अध्यक्ष
धम्मधीर राजमहामुनि व भिक्षु कित्तिबुद्धो महास्थविरपि
थाईलैण्डनिसै बिज्याना कठिन चीवर समारोह कः कः
घाय्का बिज्यात।

न्हापां भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं कठिन चीवर
दानया महत्वया बारे परिचय बिया धैबिज्यात—नेपाल—
थाई सांस्कृतिक व मैत्रीया स्वापू बल्लाइगु, त्वाय् चीनेगु
ज्या जुल।

अनलिपा थाइलैण्डया राजदूत पोङ्ग बुआ यामं
भिक्षु अमृतानन्दयात देशनावृक्ष तथा थाईएयर लाइन्सया
मेनेजर प्रशटं उङ्ग ओलनं कठिन चीवर भिक्षु संघया नामं
प्रदान याना बिल।

समारोहे थाइ राजदूत याम् व बर्मी राजदूत खिन
माउङ्ग विन प्रमुख थाई-नेपाल कठिन उत्सव कमिटीया
अध्यक्ष दायक दायिकापिसं प्रत्येक भिक्षुपिन्त चीवर दान
बिल।

अनलिपा थाइलैण्डं विज्याम्ह भिक्षु कित्तिवुद्धो महास्थविरं वंवाना धैविज्यात—पूज्य घम्मधीर राजमहा-
मुनि आनन्दकुटी विहारे बुद्धवर्षं २५१९ से वर्षावास च्वना
विज्याःगुलि थुकथं नेपाले कठिन चीवर दान बीगु पुण्यकार्यं
सम्पन्न जुल । आनन्दकुटी विहारयात छुं सहयोग बीगु
मनसायं नं कठिन महोत्सव याना छिकपिन्त नं थुकी भाग
काय्कागु खः धैविज्यात । अन्ते बुद्ध जन्म भूमी वया
थःजोगु बुण्य कार्यं याय् खंगु अहो भाग्य खः धका सन्तोष
प्रकट याना विज्यात ।

कठिन चीवर यात्रा

थुगु कठिन चीवर दानया मुख्य दाता थाइ एयर-
लाइन्सया मेनेजर जूगुलि आश्विन २९ गते दरवारभागं
थाई एयर अफिसं सुथे ७ बजे धुमधामं छायाया याना तःगु
मोटरे कठिन चीवर तथा व मेगु दान बीगु चीवर
थाई-नेपाल कठिन उत्सव कमिटिया सदस्यपिसं ल्हाति
ज्वना अभूतपूर्वं कथं विभिन्न सांस्कृतिक बाजा येँ, यल, ख्वप,
भोत सहितं असंख्य नरनारीं भागकागु दृश्य स्मरणीय जू ।
थाइलैण्डया भिक्षुपि व उपासकपिसं प्रकटयात—थपाय्सकं
बांलाइगु, थुलिमाछ जनतां श्रद्धां सहयोग बीगु आशा
मयानागु खः । साब बांलात जिपि अत्यन्त खुसी दु ।

आदन्दकुटी भाग कापि नेपालीतसें नं अपार
जनसमूह खना वैशाखपुन्ही हे समके जुल । समारोहे भाग
कापि सकसितं जलपान संग्रह जूगु नं विशेषताया खेँ खः ।

भोजन सहायता कोष

स्वर्गीय ब्वा ज्ञानरत्न व स्वर्गीय माँ प्राणदेवी
तुलाधरपिनि निर्वाण कामना यास्य साहु केशरत्न तुलाधर,

नरदेवी, पसर्तनि आनन्दकुटी च्वना विज्यापि भन्तेपिन्त
भोजन सहायता कोषया लागी ११६१- दां श्रद्धां दान
बियादिल ।

अथे हे तेजप्रभा तुलाधरं भोजन कोषया लागी
१०३१- दां दान याना दिल । आशा दु श्रद्धालु उपासक
उपासिकापिसं व्यक्पिनि अनुकरण यानादी ।

थाई-नेपाल कठिन उत्सवे गुहालि बिया दीपि

हिरामानसि तुलाधर, भोताहित	माल्पुवा १०००
हर्षरत्न स्थापित, क्रिष्टल ज्याठा	केक १०००
दिर्घमान श्रेष्ठ (हिसि ग्यान्जे) ज्याठा	निम्कि १०००
लक्ष्मीदास मानन्धर, थैहित	चप १०००
तुल्सीनारायण मानन्धर, क्षेत्रपाटि	साय्ण्ड वीच १०००
प्रेममाया मानन्धर, कमलाछि	रसभरी १०००
कृष्ण पाउरोटी प्रा. लि., कमलपुखू	केक १०००
धर्मदास, क्षेत्रपाटि	लालमोहन १०००
पूर्णकाजी तुलाधर, भोताहित	च्या १००० ग्राम
मणिहर्ष ज्योति, जमल	दुरु १५० पाँड
बाबुरत्न, हेराभाइ तुलाधर, असं	चिनि
शान्तरत्न शाक्य, लगं	भोया प्लेट १०००
पुष्परत्न तुलाधर, कमलाछि	खाम १५००
लोकदर्शन बज्जाचार्य, कमलादी	भो १ रिम
नन्दसिद्धि बज्जाचार्य	जीप
बाबुकाजि बज्जाचार्य	गिलास
तारामानसि तुलाधर, न्हू सडक	काँता चम्चा १५० ज्वः

चन्दा

दिवंगत बी मानकाजी बुद्धाचार्य व माँ सूर्यमाया बज्राचार्यपिनि पुष्यस्मृतिस आनन्दभूमियात १५- कि न्यातका दाँ भिक्षु महेन्द्र खवपं चन्दा तैविज्यागु दु ।

थये हे कल्पना शाक्यं खुतका दाँ ६।- लन्दा बीया दीगु दु ।

जेतवन विहारे बुद्धपूजा

खवप जेतवन विहारे मुनि विहारया आयोजनाय उपासिका विश्वलक्ष्मी व उपासिका दानमायापिनि श्रद्धां सत्तु पत्ति बुद्धपूजा याना वैचवंगु किदेँ दत्त धैगु समाचार दु ।

अमेरिकाय बुद्धधर्म

नेपाल बौद्ध तदर्थं समितिया आयोजना समितिया अध्यक्ष श्री साहु भक्तिदास श्रेष्ठजुं आश्विन १५ गते २०३८ खुन्हु न्हूगु बुद्ध मन्दिर, भूकुटी मण्डपे थः अमेरिका वनाबले अन खनागु बुद्धधर्मप्रति अमेरीकी जनताया भावनाया बारे व्याख्या यानादिल ! नापं संयुक्त राष्ट्र-संघयागु योजना कथं आयोजना जूगु 'लुम्बिनी विकास योजना' या गतिविधि खना संयुक्त राष्ट्रसंघया सम्बन्धित व्यक्तिपि सन्तुष्ट मजूगु खँ न्ह्यथना दिल । लुम्बिनी भगवान् बुद्धयायु पवित्र जन्मस्थल जूगुलि थुकिया विकासया मागुकथं मजूगु बारे विश्वं उत्पन्न जुयाचवंगु भ्रम मदयेकेत मागु व्यवस्था याना बिज्याय माली धका लुम्बिनी विकास समितिया अध्यक्ष भाजु लोकदर्शन बज्राचार्ययात इनाप यानादिल ।

लिपा भाजु लोकदर्शनजुं लुम्बिनी विकास सम्बन्धी जुद्धमागु कथं प्रगति जुये मफुगु खँ न्ह्यथना विभिन्न देशयापि बौद्धपिनिगु थ्व भ्रम निवारण यावेगु वचं बिया बिज्यात ।

अनिच्चावत संखारा

४४ देँ दुम्ह बर्मायाम्हे कंखावती अनगारिका (भिक्षुणी) या तःधंगु इच्छा खः बुद्ध जन्मभूमि नेपाले बर्षावास स्वला बिते यायगु । वहे इच्छा पूर्णं यायत २०३८ वैशाखं नेपाः बिज्यात । तर छु संयोगं मस्यु नेपा वसेंनिसेँ प्वाः स्यागु त्वचं दुःख बिल । उपचारार्थं शान्त भवन अस्पताले भर्ना याना प्वाः फाया वासः नं यात । तर प्वाःथा ल्वे तस्सकं पुलां ज्वी धुं'कुगुलि उपचार सफल मजुल । संसारया विधान कथं गत आश्विन ३० गते चान्हे प्राण त्याग याना बिज्यात ।

कार्तिक १ गते धर्मकीर्ति विहारं शव यात्रा (सिथं यंका) आनन्दकुटी विहारया क्वसं दाह संस्कार जुल । सिथं थंकुबले दोलंदो मनूतसेँ ल्यूल्यू वया कंखावती प्रति श्रद्धाञ्जलि अर्पण यात । दाह संस्कार जूथाय् भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं धैविज्यात—कीपि नं सकलेँ छन्हु कंखावतीथेतुं संसार तोता वनैमानि धैगु न्हि न्हि लुमंके बहजू । उक्त मृत्यु संस्कार जूथाय् महामहिम बर्मी राजदूत व बर्मी दूतावासया फुक अधिकारीवगं नं उपस्थित जूगु दु ।

समवेदना

"आनन्दभूमि" पत्रिकाया छम्ह सम्पादक श्री सुवर्ण शाक्यया जन्मदाता पिता थ्व वंगु कार्तिक ३ गते दिवंगत जुल । शोकसंतप्त शाक्यया परिवार प्रति आनन्दभूमि परिवारं हार्दिक समवेदना प्रकट यागु दु ।

कठिन महोत्सव

थेरवादी भिक्षुपि स्वला वर्षावास चवनेगु सिधल धाय्वं श्रद्धावानपिसं कठिन चीवर भिक्षुसंघयात दान बीगु चलन चलति दु । ध्व भगवान् बुद्धया पालंनिसें देवैच्चंगु नियम धाइ । वहे नीति कथं नेपाले नं कठिन चीवर दान बीगु चलन कथं वंगु आश्विन २८ गते शाक्यसिंह विहारे सन्तुमाया व तेजबहादुर शाक्य त्रिशूलीया श्रद्धां भिक्षु संघया नामं कठिन चीवर दान बीगु पुण्यकार्यं जुल । कठिन चीवर यलवा नःबहीलिनिसें जात्रा याना विहारे ध्यनेवं बुद्धपूजा जुल । भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरं कठिन महोत्सवया बारे धर्मदेशना याना बिज्यात । २७ गते बहिन नःबहिली भिक्षु कुमार काश्यपं बाखं कना बिज्यागु दु । सकसितं जलपान-भोजन संग्रह जूगु समाचार दु ।

कार्तिक १ गते श्रीधः विहारे बुद्धपूजा याना भिक्षु संघया नामं चसांदया श्री रामबहादुर मानन्धर परिवारं कठिन चीवर दान बीगु पुण्यकार्यं जुल ।

कार्तिक ३ गते नगर मण्डप कीर्ति विहारे भिक्षु संघयात अष्ट परिष्कार दान बिया व भोजन याका वर्षावास सिधेकुगु समाचार दु ।

कार्तिक ४ गते स्वयम्भू भुइखेलया लिक्कसं च्वंगु आनन्द भुवन आश्रमे भिक्षु संघया नामे कठिन चीवर दान बिल । बुद्धपूजां लिषा भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरं धर्म-देशना याना बिज्यात । कठिन उत्सवया दातापि—श्री भुवन कृष्ण, नानिछोरी, नारादेवी, दुगादेवी, सानुमाया, बसुन्धरा व सूर्यमाया । कल्पवृक्ष दान नं जूगु समाचार दु ।

कार्तिक ७ गते गण महाविहारे ऋःः धाय्क बुद्धपूजा याना लक्ष्मीकुमारी बहोपाखें भिक्षु संघयात कठिन चीवर दान ब्यूगु दु । धर्मदेशना भिक्षु कुमार काश्यपं याना बिज्यात ।

कार्तिक ८ गते भोतया सुदर्शन विहारे सकल भिक्षु संघपि बिज्याका कठिन चीवर दान महोत्सव जूगु दु । दाता—श्री तुल्सीदास श्रेष्ठ । भिक्षु कुमार काश्यपं कठिनया बारे धर्मदेशना याना बिज्यात ।

कार्तिक ९ गते बनेपाया ध्यानकुटी विहारे भिक्षु संघया नामं कठिन चीवर दान बीगु ज्या अनगारिका मागुणवती व धम्मबतीपिनिपाखें जूगु दु । धर्मदेशना भिक्षु मैत्रीपाखें जुल । बर्माया महामहिम राजदूत नं उपस्थित जूगु दु ।

कार्तिक १५ गते धुलिखेल पूर्वाराम विहारे अनया उपासक उपासिकापिनि श्रद्धा कथं भिक्षु संघयात कठिन चीवर दान बीगु व भिक्षु कुमार काश्यपं बाखं कनेगु ज्या जूगु दु ।

उपसम्पदा दिवस

कार्तिक १६ गते भिक्षु महानाम महास्थविर व भिक्षु प्रज्ञारश्मि महास्थविरपिनि उपसम्पदा पदवी प्राप्त जूगु ३८ दें क्यंगु लसताय् गण महाविहारे ज्ञानमाला भजन, बुद्धपूजा व धर्मदेशना तथा दान प्रदान याना पुण्यकार्यं सम्पन्न जुल ।

जन्मदि माने याय्गुसिकं उपसम्पदादि कया दान कार्यं याय्गु मेपि भिक्षुपिन्त नं अनुकरणीय जू धंगु चर्चा दु ।

भिक्षु सुमेध नेपाले

खुदं न्हापा आनन्दकुटी विहारे स्वला वर्षावास च्वना बिज्याम्ह थाइल्याण्ड्याम्ह पूज्य धम्मधीर राजमहा-मुनि महास्थविर नापं बुद्ध धर्मं अछययन याय्त थाइल्याण्ड बिज्याम्ह भिक्षु सुमेध आः हाकनं वसपोल नापंतु नेपाः बिज्याना आः आनन्दकुटी विहारे बिज्याना च्वंगु दु । भिक्षु सुमेधं थाइल्याण्डया भन्तेपिनिगु भाय् अनुवाद याना बिज्यात ।

THAI BHIKKHUS left for Bangkok

Venerable Dhammadhira Rajmahamuni Maha Thera Lord Abbot of the Thai Wat Paknam and Venerable Kitti Uddhoo Maha Thera Principal of Bhikkhu Training Centre, Chitta Bhavan, Chonburi left for Bangkok on 17th Oct '81 after taking part in the first Joint Thai Nepal "**Katheen Cheevar**" (Robe) offering Ceremony at Anandakuti Vihara, Swayambhu on 15th Oct. 1981. They were seen off by committee members and Bhikkhus including Venerable Amritananda and Lok Darshan Bajracharya, The Chairman of the committee Nepal, side.

The holy **Katheen Cheevar** (Robe) was offered to the Bhikkhu Sangha by Mr. Prasert Ung-Olan, the District Manager of Thai International Airways Kathmandu and the Chairman of Thai Nepal Joint Katheen Committee, Thai side.

The Thai Nepal Joint Katheen Committee collected N. C. Rs. 72,700-50 paisa from Thai side and N. C. Rs. 13,150/- from Nepali side and handed over to Anandakuti Vihar for the development of the Vihar, amidst a big gatherings including H. E. Ambassadors of Thailand and Burma, Upasakas and Upasikas of Thailand and Nepal.

The grand colourful Katheen Procession including various Nepalese Cultural, Religious and instrumental Troupes and thousands of Buddhist Devotees carrying Astha Pariskhar, Garu Bhandas for Vihar and Buddhist Flags was started early in the morning 7.00 from the very place of Thai Airways office at Durbar Marg and passed through main streets of Kathmandu. All the participants were offered good Breakfast by Supporters of Anandakuti Vihar.

Buddhist of Nepal has appreciated the contribution made by the Thai Buddhist in which active member Mr. Suwat Inpongnuwat, the Thai Station Manager at Kathmandu, has done a lot in carrying successful historical **Katheen Ceremony**.

The words of the Buddha

1. All mental states have mind as their forerunner, mind is their chief, and they are mind-made. If, with an impure mind, one speaks or acts, then suffering follows one even as the wheel, the hoof of the ox (who is drawing a cart). (1)

2. Mind is the forerunner of all mental states; mind is their chief, and they are mind-made. If, with a pure mind, one speaks or acts, happiness follows him close like his never-departing shadow. (2)

3. Hatred never ceases by hatred in this world. Through loving kindness it comes to an end. This is an ancient Law. (5)

4. Vigilance is the way to Deathless. Negligence is the path to death. Those that are vigilant do not die. Those that are negligent are like unto the dead. (21)

5. Whosoever is energetic, mindful, pure in conduct, discriminating,

self-restrained, righteous of life, vigilant,—the fame of such an one continually increases. (24)

6. By diligence, vigilance, discipline, and self-mastery, let the wise man make (for himself) an island that no flood can overcome. (25)

7. Vigilant among the negligent, wide-awake among those asleep, the wise man advances like a swift horse leaving a weak nag behind. (29)

8. This fickle, unsteady mind, difficult to guard, difficult to control, the wise man makes straight, as the fletcher straightens the arrow. (33)

9. Hard to control, unstable is this mind; it flits wherever it likes. Good is it to subdue the mind. A subdued mind brings happiness. (35)

10 He whose mind is inconstant, he who knows not the Good Teaching, he whose confidence wavers,—the wisdom of such a one never comes to fullness. (38)

नेपाल संवत् १९०२
विश्व जनमानस
प्रज्ञामय होस् !

नव वर्षको शुभ कामना

आनन्दकुटी विद्यापीठ
आनन्दकुटी कन्या विद्यापीठ
स्वयम्भू, काठमाडौं

फोन : १११६३, १२४६६, १६१६३

१०११ टूटल टाफ

होचिस्ट

HEXT
THE WINNER!

! टूटल टाफ

HOECHST IS ALSO A PRONOUNCED SUCCESS
IN THE FIELD OF MEDICINES

HOECHST PHARMACEUTICALS LIMITED

AHMEDABAD • BOMBAY • CALCUTTA • DELHI • MADRAS • KATHMANDU